SLOVENSKI LIST

CORREO ARGENTINO
TARIFA REDUCIDA
Concesión 1551

Dirección y Administración: GRAL. CESAR DIAZ 1657, U. T. 59 - 3667 - Bs. Aires.

Periódico de la Colectividad Yugoeslava

Registro Nacional de la Propiedad Intelectual No. 032878.

AÑO (Leto) XI. BUENOS AIRES, 22 DE MARZO (MARCA) DE 1940 Núm. (Štev.) 160

NAROČNINA: Za Ameriko in za celo leto $ arg. 6.—; za pol leta 3.50. Za druge dežele 2.50 USA-Dolarjev.

POSAMEZEN IZVOD: 10 ctvs.

Vprašanje neodvisnosti Indije

Preteklo nedeljo so imeli Indijci svoj narodni shod. Narodni voditelji so govorili v imenu "patnaske resolucije", ter povdarjali, da je sedaj najlepša prilika osvoboditi se angleške nadvlade. Dr. Prasad je dejal: Dvomim, da misli Anglija danes drugače o nas kakor celo stoletje. Ni ničesar slabega zahtevati neodvisnost Indije. Vodja Nehru pa je dejal: Anglija se faktično ne bori za zrušiti nacizem, niti osvoboditi demokracijo, marveč za svoje imperijalne interese; zato Indija ne more biti udeležena v tej vojni. Zborovanje se je zavleklo do pondeljka, kjer so tudi levičarji dobili popolno pravico javnega delovanja.

Gandhi, ki je našim čitateljem najbolj znan in ki je nekak verski narodni voditelj Indijcev, je ves čas molčal ter je šele na koncu spregovoril. Dejal je, da se z narodnega stališča strinja z indijskimi narodnimi voditelji, vendar ne želi v tem kritičnem momentu pretrgati vezi z Anglijo in upa, da bodo v Londonu sami spoznali, da je v interesu Anglije, da dá popolno svobodo Indiji.

Komunistični vodja Manabendra Nathy Roy, ki je zelo poznan v inozemstvu, posebno pa v Rusiji in v Meksiku, je silno napadel miroljubnega Gandhija ter je dejal, da se z njegovo miroljubno politiko ne bo prišlo nikoli nikamor. Boriti se moramo do popolne neodvisnsti, je dejal, in ne izbirati sredstva za doseči končno zmago. Ko so ga vprašali, če bi bil sistem Združenih držav prikladen za Indijo, je dejal: V Združenih državah ni demokracije, marveč je dežela izkoriščana od nekaj od industrijskih finančnikov.

Nehru, ki je Gandhijeva desna roka, je dejal, da se bo takoj pričelo z borbo, kakor hitro bo glavni vodja Indijcev, Gandhi videl, da je nastopil ugodni čas in da je narod pripravljen.

Poglejmo nekoliko v zgodovino Indije.

Indija je čudna zmes narodov, razredov in verskih ločin. V nji je nad dva tisoč kast in plemen, ki govore nad dvesto jezikov. Vsak najmanjši delec indijskega prebivalstva ima svoje nazore o božanstvu in je sleherni Indijec pripravljen žrtvovati svoje življenje za verske nazore.

Indija ima tristopetdeset milijonov prebivalcev. Med njimi je dvestoštirideset milijonov hindov, osemdeset milijonov mohamedancev, dvanajst milijonov budistov, šest milijonov kristjanov in kakih sedem milijonov drugovercev.

Anglija vlada dvestodevetdesetim milijonom prebivalcev v petnajst indijskih državah. Drugim državam vladajo domači princi, ki se imenujejo maharadže in so zavezniki Angležev, ker z njimi delijo bogastvo dežele. Bogata država Burma s petnajst milijoni prebivalcev se je odcepila leta 1937 od angleške Indije ter je postala kronska kraljevina z lastno ustavo.

Angleži so se polastili Indije leta 1757, ko je Robert Clive z 900 angleškimi vojaki in 2100 domačini premagal bengalskega vladarja v bitki pri Plassey. Pred tistim časom so Angleži v družbi Francozov in Portugalcev le trgovali z indijskimi obrežnimi mesti, po tisti odločilni bitki pa so kmalu obračunali s Francozi in Portugalci ter razširili svoje gospodarstvo nad vso Indijo. Leta 1876 je angleški parlament proglasil kraljico Viktorijo za vladarico Indije. Sledile so vroče borbe z raznimi indijskimi plemeni, toda Anglija je bila vselej zmagovalka. Vladala je z močno roko ter je v nekaterih ozirih celo osrečila Indijce, kajti preprečila je medsebojno verško klanje Alaha, Budhe in še tisoče verskih božanstev.

Indijski narod pa se je le pričel polagoma prebujati, katerega glavni vodja je vsekakor Mahatma Gandhi. Angleški indijski podkralj lord Lilihgow je ponudil Gandhiju nekak dominjonski status, nekako kakor je Kanada napram Angliji, a Gandhi mu je odgovoril, da bo to kočljivo vprašanje še le tedaj rešeno, ko bo Anglija spoznala, da je napočil čas, da Indija sama odloča o svoji usodi.

Poznavalci razmer trdijo, da Indija še ni zrela za svojo narodno svobodo in da bi takoj nastopile notranje homatije in "svete" vojske, sledili bi roparski pohodi in zdravstvene razmere bi se poslabšale.

Trdijo pa tudi, da Rusija že vodi razgovore z nekaterimi indijskimi voditelji, ki jim misli pomagati organizirat Indijo ob ugodni priliki, ki upajo, da se bo kmalu nudila, po ruskem sistemu. In kakor je znano je Anglija na te eventuelnosti tudi pripravljena ter ima zbrano veliko vojsko v Indiji in pod rugih svojih dominijonih.

Sestanek na brennerskem prelazu

HITLER IN MUSSOLINI STA SE SESTALA NA BRENNERSKEM PRELAZU — O MIRU SE NISTA RAZGOVARJALA — NEMŠKI IN ITALIJANSKI MIROVNI POGOJI — ZAVEZNICI NE VERUJETA HITLERJU IN BOSTA SLEDILI Z VOJNO — DRŽAVNIKI STOJIJO PRED TEŽKIMI VPRAŠANJI.

Kakor jebilo pričakovati ob zaključku rusko-finske vojne, da bo Nemčija spet prva skušala vreči karte, se je tako tudi zgodilo. Nepričakovano sta se na prelazu Brennerja, na italijansko-nemški meji, sestala Hitler in Mussolini. Očividno je bil na ta sestanek povabil Hitler Mussolinija ter je bil iz tega razloga nemški zunanji minister Ribbentrop v Rimu, kjer je seznanil Mussolinija o željah Nemčije. Ker pa Nemčija v teh kritičnih podvzetjih potrebuje tudi papeža, se je seveda Ribbentrop oglasil tudi pri njem.

O sestanku Hitlerja in Mussolinija spet časopisje ugiblje in komentira na dolgo in široko, kaj neki sta diktatorja zaupnega sklenila med sabo. Nič določenega ne vedo povedati, a da o tem, kako bi vzpostavili ponovno mir v Evropi, najbrže nista ničesar razpravljala, so mnenja večina. Rooseveltov odposlanec Welles jetorej najbrže praznih rok odšel nazaj v Ameriko, kar bi si bil lahko že vnaprej mislil.

Pač pa je Hitler izročil Wellesu noto z enajstimi točkami v katerih so zapopadene nemške zahteve:

1) splošno razoroženje na suhem, morju in v zraku;

2) vzpostavitev neodvisne Poljske republike z glavnim mestom Varšava z deset do enajst milijoni prebivalstva. Gdansko bo poljsko pristanišče z izhodom na Baltik. Dokončne meje se bodo določile s plebiscitom pod mednarodnim nadzorstvom ter se bo enako rešilo tudi manjšinsko vprašanje ter morebitno potrebno masno preselitev;

3) Čehi, Slovaki in Madžari bodo tvorili trozvezno državo, zaveznico Nemčije, ter si Nemčija zagotovi nekatere koncesije za dobo 25 let;

4) Avstrija ostane za vedno v mejah Nemčije;

5) Nemčija dobi nazaj svoje kolonije v teku 25 let, ali vsaj mora imeti nekatere koncesije in pokroviteljstvo emigracije v nekatere afriške kraje;

Adolf Hitler, nemški diktator

Benito Mussolini, italijanski vodja, ki se je te dni sestal s Hitlerjem

6) Vzpostavitev podonavske konfederacije, z intervencijo Nemčije in Italije kakor stražni velesili, v katero bi bile vključene Jugoslavija, Romunija, Češka, Madžarska in Slovaška;

7) na Balkanu se bo čuval "status quo", potem ko se uredi vprašanje med Romunijo in Madžarsko;

8) Absolutna verska svoboda. Judje, ki se še nahajajo v Nemčiji se izselijo, pod vodstvom Anglije, v Palestino; pod vodstvom Italije, v Afriko in pod vodstvom Francije, v Madagaskar;

9) Popolna trgovinska svoboda potem po vojni, znižanje obmejne carinarine, in direktne gospodarske zveze z vsemi državami;

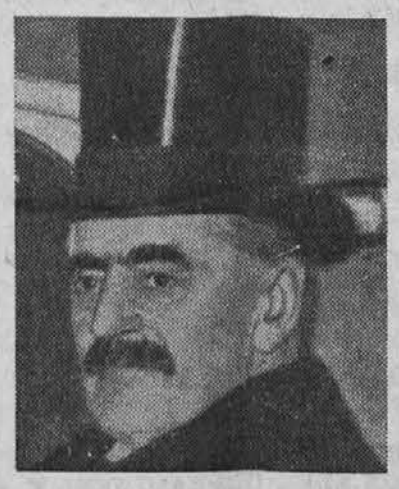

Chamberlain, angleški ministrski predsednik

10) Posebni dogovor glede italijanske trgovine v Džibutiju in svoboden prevoz skozi sueški prekop po letu 1945; in

11) Nov "status" za Italijane, ki živijo v Tunezu.

Zadnje točke torej določujejo, da bosta Nemčija in Italija skupno vodili zunanjo politiko, da dosežeta cilj radi katerega je nastala vojna. V Vatikanu, kakor tudi v Parizu in Londonu pa so mnenja, da Hitler v teh točkah ni še vse povedal, kar misli doseči. Vsled tega seveda ne mislijo vzeti Hitlerjeve "mirovne ponudbe" resnim ter bodo raje nadaljevali z vojno.

Hitlerjeve ponudbe za mir se torej v marsičem skladajo z zahtevami Anglije in Francije. Obe zadnje imenovani zahtevata svobodo Čehom in Poljakom ter jamstvo varnosti manjšim podonavskim in balkanskim državam. To je torej zapopadeno tudi v Hitlerjevih točkah s pridržkom nadkontrole Nemčije. A to nemško varuštvo ne bi bilo tako popolno, če bi po drugi strani stali ob strani še Rusi in Italijani. S tem bi bili seveda Angleži in Francozi popolnoma gospodarsko izrinjeni iz Podonavja in Balkana ter bi povrhu še kolonije morali deliti z Nemčijo in Italijo ter morda še z Rusijo po drugi strani. To pa nikakor ne gre v račun Angliji in Franciji ter sta pripravljeni svoje stališče z orožjem v roki braniti.

Ta teden so se vršile velike debate v francoskem in angleškem parlamentu. Obema vladama predbacivajo, da so premalo energične. Na ta pritisk so se odločili, da bodo obe vladi notranje reorganizirali ter je pričakovati, da bosta Francija in Anglija prešli iz defenzive v ofenzivo.

Roosevelt, državni predsednik Združenih držav

Kakor smo že v zadnji številki pisali, dela Nemčija mrzlično na tem, kako spraviti Rusijo in Italijo, brez katerih ne bi mogla doseči potrebne nevtralnosti na Balkanu ter izvesti svoje kolonijalne politike. Mussolini pomišlja, če se mu splača z Rusi zobati češnje ali ne, kajti njih moč se čedalje širi ter sega slovanska veja prav do Trsta. Bolgarska politika se že naslanja na Rusijo, čeprav imajo Italjinai tam svojo princeso, in če bi nekega dne še v Jugoslaviji prišli na to misel, kar nikakor ni izključeno, je Italija potisnjena iz Balkana v svoje naravne meje.

Evropski državniki velesil stojijo pred zelo težkimi in zapletenimi problemi, ki nihče ne more predvidevati, niti oni sami najbrže ne, kako se bodo končno rešili. Mi pa stojimo slej ko prej na stališču, da moramo Slovenci, Jugoslovani in ostali Slovani iziti iz te borbe popolnoma svobodni, pa naj bodo trenutni izgledi še tako temni. Med tem pa upajmo, da bodo tudi angleški, francoski, nemški, italijanski in vsi drugi narodi prišli do spoznanja ter bratskega sožitja.

Srečne in vesele Velikonočne praznike želi vsem naročnikom in čitateljem

UREDNIŠTVO in UPRAVA

Reorganizacija francoske vlade

V sredo je podala ostavko Daladierova vlada ter je poveril predsednik republike Lebrun sestavo nove vlade Paulu Reynaudu, ki je bil doslej finančni minister.

Reynaud je bil ves čas silno nasproten dosedanji angleški in francoski politiki ter je bil ogorčen radi znane pogodbe v Monakovem, vsled katere sta izgubili Češka in Poljska svojo neodvisnost.

Napovedujejo, da bo nova vlada podvzela energične korake, bodisi v diplomaciji, kakor tudi v vojni.

Morebitni italijansko-nemško-sovjetski sporazum

Iz Rima in Londona napovedujejo morebitni italijansko-nemško-sovjetski sporazum, na katerem delajo predvsem v Berlinu.

Gotovega seveda še ni nič, ker Mussoloni se ni še povsem odločil na katero stran bi mu več koristilo. Medtem ko bo poizvedel, kako mislijo v Berlinu in Moskvi, se bo enako pozanimal tudi v Parizu in Londonu.

Zaenkrat je Mussolini povabil generala Grazianija na razgovor, ki se baje nanaša na pripravo italijanske kolonijalne armade.

Nezadovoljnost radi davkov v Jugoslaviji

Zadnja davčna preosnova, ki jo je izvedel in uveljavil finančni minister, je sprožila pri imovitih in pridobitnih slojih silno veliko nezadovoljstvo in godrnjanje. Vsi tožijo, da jim je država naložila preveč davkov, katere ne bodo zmogli, obenem pa se bo zaradi tega zmanjšala podjetnost ljudi, od česar bo spet država imela škodo, ker bo imela manj davkov, obenem pa bo manj ljudi zaposlenih. Toda vse to tarnanje je neutemeljeno, ker je znano, da so doslej najbolj imoviti sloji sorazmerno najmanj plačevali državi. Po drugi strani pa se vse davčne uprave pritožujejo, da je tako imenovana davčna morala padla, ker ljudje nočejo več z voljo plačevati davkov, in se poslužujejo vseh momočih sredstev, da kaj utajijo ali pa na drug način odtegnejo državi. Kakor pa izjavlja finančni minister, ni misliti na to, da bi se v davčnem sistemu kaj bistvenega spremenilo, čeprav je ministra nedavno obiskalo posebno odposlanstvo vseh trgovskih zbornic v državi. Prosilci so bili bolj pohlevni in so rekli, da se sicer zavedajo, da je treba državi v sedanjih izrednih razmerah nekaj več odrajtovati, vendar pa prosijo ministra, naj davčno odmero in izterjevalno prakso omili vsaj tam, kjer se bo zato pokazala potreba. Na to pa jeminister dr. Šutej pristal in rekel, da bo spremenil vse tisto, kar bi se pokazalo kot krivično in neumestno.

Argentinske vesti

Izseljenski duhovnik župnik Jožef Kastelic se je ponesrečil pri plezanju na Aconcaguo

V pondeljek je dospela iz Puente del Inca vest, da se je smrtno ponesrečil jugoslovanski izseljenski duhovnik Jožef Kastelic.

Izseljenski duhovnik Jože Kastelic, ki je po vseh vidikih postal žrtev gor

Že več časa se je skrbno pripravljala letošnja druga ekspedicija, pod vodstvom Ivana Jurija Linka, da doseže vrh Aconcague, ki je 7180 m. nad morjem.

Link je dobil 7 t. m. Kastelica na višini 6.950 m. od koder je hotel na vsak način doseči vrh ter zasaditi križ, ki ga je nosil s seboj. Link in njegovi spremljevalci so mu prigovarjali naj gre nazaj, a ni hotel iti, pustili so ga na višini 6850 m. Medtem je šel Link nazaj do 4.300 m., njegova spremljevalca Saez in Schiller pa sta ostala na višini 5.800 m.

Med 8. in 9. marcem jedivjal na Aconcagui hud vihar s sneženim metežem. Veter je baje drvel 180 Km. na uro. Link se je 12. odpravil iskat tovariše ter je dobil Saenza in Schillerja, ki sta bila pod šotorom, ki je bil pokrit z 80 cm. debelo plastjo snega. O župniku Kastelicu pa ni bilo ne duha ne sluha.

Dne 14. so Link in njegova žena ter Ruiz Leal dosegli postajališče, kjer je šotoril Kastelic, ki ga ni bilo nikjer, pač pa je bil šotor ves razcefran ter rokavice in drugo vse razmetano. Iti dalje do vrha pa je bil Link mnenja, da je nemogoče.

*

Naš izseljenski duhovnik župnik Kastelic se je bil odpravil 18 febr. iz Buenos Airesa z namenom da obišče Mendozo in Čile. Prišedši do Puente del Inca, kjer se nahaja turistovski hotel z enakim imenom in kjer bodi mimo grede povedano, je uslužben tudi Slovenec, ki ima naročen naš list, je naletel na zgoraj imenovano ekspedicijo, ki se je ravno pripravljala na odhod ter bi želela poleg drugih poklicnih znanstvenikov tudi duhovnika v svoji družbi. Kastelic, ki je znan hribolazec že od doma, se je seveda takoj ponudil, dasi ni bil telesno pripravljen za tako naporno pot, kar mu je zdravnik tudi povedal, a ga ni hotel poslušati. Hotel je na vsak način doseči vrh Aconcague. In res je bil že skoro na cilju, saj mu je manjkalo samo še 200 m. In kakor vse kaže, je Kastelic padel v kak prepad, tik pred svojim ciljem, kar bi ne bilo nič čudnega spričo sneženih viharjev, ki so divjali prav tiste dni. Vendar njegovega trupla še niso našli.

*

Župnik Jožef Kastelic se je rodil 23. decembra leta 1998 v Žužemberku na Dolenjskem. V mašnika je bil posvečen leta 1922. Najprej je služboval kot kaplan na Jesenicah, potem pa je bil župnik pri Sv. Križu nad Jesenicami. Od tam je šel v Francijo med jugoslovanske izseljence in iz Francije pa je prišel leta 1932 v Argentino.

Župnik Kastelic je bil zelo energičen in podjeten človek. Izseljenstvu bodisi v Franciji ali v Argentini je zelo rad šel na roko ter je marsikateremu našemu človeku tudi dejansko pomagal, ko je bil v sili in potrebi. To vedo najbolje prizadeti. Tudi kot duhovnik je bil med našim izseljenstvom zelo priljubljen, kajti bil je eden onih duhovnikov, ki poznajo svet in potrebe delavnega ljudstva.

Naj mu bo ohranjen časten in trajen spomin. Ko pa bomo definitivno zvedeli, kaj se je ž njim zgodilo, kajti še vedno imamo iskrico upanja, da morda je le še pri življenju, da je župnik Kastelic res postal žrtev svoje misije, saj je nesel križ na najvišjo južnoameriško goro in hotel tem proslaviti tudi naše slovensko in jugoslovansko ime, bomo o njem obširneje pisali.

Pogled na Žužemberk, rojstni kraj izseljenskega duhovnika Jožeta Kastelica, ki se je, kakor vse kaže, ponesrečil na Aconcagui

DOMAČE VESTI

ŽALOSTNA VEST

Vsem znancem in prijateljem naznanjam, da mi je dne 12. febr. umrl nadvse dragi brat Rudolf Bizjak, doma v Potočah. Pokojni zapušča mlado vdovo in otroka, mater, sestre in brata Alojzija, ki je profesor v Jugoslaviji.

Globoko potrta sestra
ALBINA BIZJAK

Buenos Aires, dne 21. marca 1940.

VILE ROJENICE

Prejšnji teden so se po dolgem času zglasile rojenice v hiši našega rojaka Josipa Šemole v Wildeju, ki je doma iz Prvačine ter ostavile njegovi ženi Milki krepkega in zdravega dečka.

Mati, kakor tudi sinček sta pri najboljšem zdravju.

Zadovoljnim staršem ob tej priliki iskreno čestitamo!

DELAVSKI SOCIALISTI BODO GLASOVALI ZA SOCIALISTE

Kakor pišemo že v tej številki, socialisti, v slučaju, če pri mestnih volitvah, ki bodo 31. t. m. ne prodrejo, izgubijo zastopstvo v Kongresu.

S tem pa bi ne bila prizadeta samo oficialna socialistična stranka, ampak tudi frakcija delavskih socialistov. Z ozirom na to nevarnost, je stranka delavskih socialistov sklenila glasovati za listo socialistov.

VOLITVE ZA MESTO BUENOS AIRES

V nedeljo 31. t. m. se bodo vršile volitve za Buenos Aires. Voliti bo 1 senatorja, več poslancev in občinskih svetovalcev.

V poštev bodo prišle pri teh volitvah tri stranke: radikalna, socialistična in kokordancija.

Na večinski listi bo skoro gotovo zmagala radikalna stranka. Na manjšinski, pa se ne da nič gotovega reči, ker sta obe približno enako močni. In če vpoštevamo še sedanji položaj v concordanciji, ni izključno, da zmagajo socialisti. Sicer pa bodo ti poslednji poskušali na vsak način zmagati, sicer izgubijo vse zastopnike v parlamentu. Radikalna stranka kandidira za senatorja Tamborina, socialistična Repetta in concordancija pa Monsegura.

DR. FRESCO IZSTOPIL IZ STRANKE

Dr. Manuel Fresco, bivši guverner buenosaireške province je izstopil iz demokratične stranke.

Vzroki njegovega izstopa so dogodki zadnjega časa v provinci in nezadovoljnost strankinih pristašev proti njemu.

MORJE IZVRGLO VELIKO MNOŽINO SARDIN

Morje ob Ushuaji, je bilo te dni silno valovito. Valovi so butali vodo tudi na obrežje. En val je bil tako silen, da je segal daleč na breg ter je pri tem vrgel tudi velikansko množino sardin, katerih težo cenijo na 50.000 ton.

Mnogo sardin je morje vrglo tudi na obalo ob kanalu Beagle in Puerto Remolino.

MORNARJI OKLOPNJAČE GRAF VON SPEE ODPRAVLJENI V MENDOZO

V pondeljek je bilo 100 mornarjev, potopljene nemške vojne ladje "Admiral Graf von Spee" z vlakom pacifične železnice odpravljenih v Mendozo.

Ostali mornarji bodo internirani v provinci Cordobi ter so bili v sredo z vlakom argentinske centralne železnice že tja odpravljeni.

Vsi mornarji so sedaj civilno oblečeni.

ZANIKANA VEST

V torek je poročala uruguayska oddajna postaja, da je policija v Montevideu aretirala bivšega argentinskega državnega predsednika Agustina P. Justa.

Novica se je po vsem mestu hitro raznesla. Merodajna argentinska oblast se je radi te vesti obrnila na uruguaysko vlado, ki je to vest odločno zanikala.

Govori se pa le že nekaj časa sem, da je general Justo nadziran, ker baje pripravlja prevrat.

ROMUNSKI VOJAŠKI OBVEZANCI

Tukajšnje romunsko poslaništvo poziva, da se čimprej zglasijo v njegovih uradih, mladeniči, rojeni v letih 1918 in 1919, da prejmejo navodila.

Obenem sporoča tudi, da zapade rok za pregled vojaških knjižic 30. marca.

GIBANJE PARNIKOV

Največ parnikov, ki dospejo v tukajšnje pristanišče, pripada angleškim parobrodnim družbam. Precej številni so še tudi francoski.

V nedeljo 17. t. m. je prispel angleški parnik "High. Brigade". Pripeljal je 150 vreč pošte, nekaj malega potnikov in drugega blaga.

Vsredo 20. t. m. je priplul še drugi angleški prevoznik "Avila Star".

"Pssa. Maria" in "Neptunia" imata dospeti 27. ali 28. t. m.

Nazaj proti Evropi pa je v nedeljo odplul francoski parnik "Florida".

Pismo iz Junina de los Andes

Prišel je dan, ko lahko izpolnim mojo dolžnost ter poravnam mojo zaostalo naročnino.

Sedaj sem spet na prejšnjem mestu, kjer uživam sveži gorski zrak.

Po vseh težavah in razdaljah, se mi je posrečilo, da sem se srečal v Roca v Rio Negro dne 19. januarja z g. Hladnikom. Imela sva priliko obiskati več jugoslovanskih družin. V Roca nama je bil na razpolago domači g. župnik s svojim avtom, ki pozna tudi naše ljudi ter naju je peljal k enemu in drugemu.

Od tistega dne dalje pa nama je bil voznik g. Anton Šinigoj iz Cinco Saltosa. Dne 20. jan. smo obiskavali naše ljudi v okolici Cipolletti. Opoldne smo bili gostje pri bratih Gorjup ter smo se popoldne z njihovim avtom vozili po čakrah okrog na obiske.

Drugi dan je bila nedelja in jaz nisem mogel ostati pri naših Slovencih v Cinco Saltosu. Moral sem v Neuquen. Pač pa me je bil prišel nadomestit drugi duhovnik in jaz sem pohitel nazaj v Cinco Saltos.

Čudno, da so nekateri zamenjali Hladnika z menoj. "Ste postali bolj velik", so dejali. V resnici je g. Hladnik nekoliko daljši od mene, a nosi očala in ima bolj rujave lase, medtem ko jaz nimam očal in se ponašam z lepo plešo. Drugače pa sva si precej podobna in ni čudno če so naju zamenjali. Lepo je bilo, samo škoda, da je g. Hladnik preje prišel nego sem mu svetoval. Pa je zato moral grevango moliti.

Zvečer sem moral oditi nazaj v Neuquen. Bil sem kakor na žerjavici, ko sem mislil, da bom na vsak način vlak zomudil, ker sem se preveč zapoznel s popoldanskimi pobožnostmi. Iz zadrege so me rešili bratje Gorjup, ki me je Pavel potegnil do Neuquena, ki je iz Cinco Saltosa kakih 30 km. Lepo je bilo, ko je v večernem hladnem zraku brzel avto med čakrami in polji proti cilju. Najlepša jima hvala na tem mestu.

Dne 22. jan. sem se odpeljal pa v Bahijo Blanko. Na postaji sta me že čakala g. Ferletič in, skoro se ne upam reči, pa bom vseeno povedal, g. Osel, ki se poznava že od preje. Popoldne mi je bil na razpolago s svojim avtom g. Ferletič in sem prav hitro obiskal precej naših ljudi.

Človeku se milo stori, ko se po dolgem času sreča z domačimi ljudmi. Vsi so kakor pravi bratje, v vsem postrežljivi in ljubeznivi in nimajo v srcih nič tisth neumnih predsodkov, kakor mnogi v domovini.

Odpeljal sem se v Pedro Luro, ki je bahijeblankčanom dobro znana božja pot. V Fortin Mercedes imamo salezijanci lepo cerkev Marije pomočnice ter vozijo tam posebni jako ceneni vlaki.

Po končanih osemdnevnih pobožnostih sem se spet vrnil v Bahijo Blanco, kjer sem naslednji dan vzel vlak v Zapala. Spet so me bili prišli čakati na postajo in mi je bila ga. Ferletičeva pripravila tako dobre stvari za pot, kakor svojemu lastnemu sinu. Sicer je tudi pot dolga 800 km. in je telesno okrepčilo potrebno.

Vsem želim tem potom prav prisrčne pozdrave in upam, če Bog da, da se bomo drugo leto spet videli. Vsem želim vesele velikoončne praznike ter obilo pirhov in kar je glavno, ljubega zdravja naj Bog vsem obilo da.

Dne 24 jan. sva se bila snidla pri neki ugledni družini v Larminatu, to je 20 km. od Junina de los Andes, kjer sem jaz družinski kaplan omenjene družine, z g. arhitektom Sulčičem. Škoda da nisem mogel ostati, kajti iti sem moral v San Martin, ki je 45 km. oddaljen od Junina, k nedeljskim opravilom.

G. Sulčič bi rad kaj pozvedel po Benigarju. Povabil sem ga bil v Alumine, kjer živi omenjeni Benigar, a ni mogel pustiti družbe s katero je bil. Tako sem prvič v teh krajih srečal rojaka, s katerim sva slovensko govorila. In morda bom še kje na katerega naletel, čeprav sem tako daleč od središč, kjer živijo naši ljubi Slovenci.

Ludvik Pernišek,
slovenski misijonar.

Naši rojaki, zbrani v veseli družbi v Villa Dominico

"SLOVENSKI LIST"

Gral. César Díaz 1657 — U. T. 59 (Paternal) 3667 — Buenos Aires

Uradne ure od 9. do 19. ure vsak dan.

ODPOŠILJAMO VAM DENAR potom tistih bank, ki imajo najugodnejši tečaj.

VAM KUPIMO papirnat denar, lire in dinarje, kjer ga prodajajo najceneje.

PRIPOROČAMO NAKUP LADIJSKIH potnih kart na zanesljivih agencijah.

POSREDUJEMO ZA SLUŽBE za moške in za ženske.

ČE KDO VE ZA KAKO SLUŽBO, naj nam takoj javi.

V KATERIKOLI ZADEVI obrnite se do nas, ki vam bomo šli na roko z nasvetom in drugače, kolikor bo v naših močeh.

AKO IZVEŠ ZA KAKO NOVICO, ki se tiče naših ljudi, sporoči jo takoj na naše uredništvo. Sodeluj z listom.

NAROČNINO PORAVNAJ vedno točno. V nekaterih krajih vas je več Slovencev skupaj; gotovo je med vami tudi kateri, ki razume pomen tiskane besede v materinem jeziku za naše izseljence. Naj poagitira nekoliko med tovariši in rojaki za "SLOVENSKI LIST" ter naj tudi pobere naročnino in pošlje na našo upravo.

POSLUŽUJTE SE samo onih podjetij, ki oglašujejo v našem listu! S tem koristite sebi in nam obenem.

MODERNA KROJAČNICA
Peter Capuder
izdeluje moderne obleke po zmernih cenah.
AYACUCHO 975 — BS. AIRES
U. T. 41 - 9718

Vinsko trgatev
priredi "Slovenska Krajina" v soboto 6. aprila zvečer, pri TERPLANU na AVELLANEDI

"SLOVENSKI DOM"

Gral. César Díaz 1657 — U. T. 59 (Paternal) 3667 — Buenos Aires

PROSTORI: odprti za članstvo vsak dan od 7. ure zvečer naprej, ob nedeljah in praznikih pa ves dan.
PEVSKE VAJE: vsak petek in nedeljo.
DRAMATIČNE VAJE: vsak ponedeljek in sredo.
GODBENE VAJE: vsak torek, četrtek in soboto.
DRUŠTVO PRIREJA: domače zabave in večje kulturne prireditve ter nastopajo zbori in solisti od časa do časa na jugoslovanski radio-uri.
DRUŠTVO RAZPOLAGA: s kakimi 900 knjigami ter se prečita letno okrog štiristo.
DRUŠTVO RAZPOLAGA: s krogljiščem ter drugimi igrami za moške, ženske in otroke.
POSTANI ČLAN tudi ti ter sodeluj in poslužuj se v društvu onega, za kar čutiš največ veselja!

Vesti iz organizacij

PRIDITE VSI!

Bliža se velika noč!

Kje bomo praznovali ta naš velik praznik?

Proč od svojih dragih, v tujini, morda sam, ali pa celo brez denarja, da bi si mogel vsaj na ta dan boljšega privoščiti, da ne bi te naše navade opustil.

Dosti izmed nas izseljencev se vpraša v teh dneh: Kako, kam bi se zatekel praznovat velikonočne praznike? Misel mu hiti na svoj dom. V duhu vidi z belim prtom pogrnjeno mizo, okrašeno s cvetlicami in obloženo z dobrimi jedačami. Obkoljen je od svojih dragih. vsi so veseli in srečni, da so zbrani v miru in ob gorkoti domačega ognjišča.

Kako ne bi bili srečni? Saj velika nedelja je praznik veselja, vstajenje Boga, vstajenje narave.

Tako jedoma, a sedaj je naš sedež pri mizi prazen.

Kako ne bi bilo ob takih mislih slehernemu težko in žalostno?

Pa ne smemo kar tako hitro obupavati, moramo biti močni. Saj letos ne bo tako pusto kakor druga leta. Društvo "SLOVENSKI DOM" bo priredilo lepo družinsko zabavo, na katero niso samo člani povabljemi, marveč vse slovenske družine in simpatizantje društva.

Tudi ti tovariš, tovarišica, ki si sam, ki si sama, in se nimaš kam zateči na ta dan ter radi tega še bolj občutiš samoto in še hujše pogrešaš domače običaje, si povabljen. Pridite vsi in pripeljite s seboj tudi svoje malčke, kajti za te se bo še posebno zanimalo, vsem se bo darovalo piruhe ter druge dobrine tega dneva, kakor je to naš star običaj.

Torej pridite v velikem številu, ker bo za vse dobro preskrbljeno in dovolj zabave. Radi tega so se naše dobre mamice in dekleta dobro pripravile in organizirale, da boste vsi zadovoljni in bo brez dvoma vsem ostalo v neizbrisnem spominu.

Nasvidenje torej v nedeljo 24. MARCA v "SLOVENSKEM DOMU", ulica GRAL. CESAR DIAZ 1657. Začetek zabave ob 5 uri popoldne.

ODBOR

"SLOVENSKI DOM"
Vabi
na veliko društveno
DOMAČO ZABAVO

ki se bo vršila v NEDELJO 14. APRILA t. l. ob 4 uri in pol v društvenih prostorih, ulica Gral. CESAR DIAZ 1657 (tri kvadre od Av. San Martín).

SPORED:

1. "MORNAR", deklamacija, Ida Pečenko.
2. F. Ferjančič: "PLANINARICA", poje mešan zbor.
3. "PERICE", kuplet, izvaja mladinski odsek.
4. Kam. Vašak: "MLATIČI", poje moški zbor.
5. Burka v 1. dejanju:

Po sporedu ples in prosta zabava.

POZOR ROJAKI in ROJAKINJE: V soboto, na argentinski praznik 25. MAJA ob 9 uri zvečer v armenski dvorani: "DESETI BRAT"!

MNOGO LJUDI TEKA

celo življenje za srečo, a njih želje se ne spolnijo, kajti resnično blagostanje ne pride po naključju. Računajte za resnostjo in VARČUJTE, pri čemer Vam pomagamo mi z tem, da Vam odpremo HRANILNI RAČUN z samo $ 5.—.

Vaša DENARNA NAKAZILA z ZRAČNO pošto -- BREZPLAČNO naravnost na prejemnikov dom brez odbitkov in z podpisanim potrdilom, bodo pri nas NAJBOLJE IZVRŠENA.

Jugoslovanski Oddelek

BANCO HOLANDES UNIDO

PODRUŽNICA BUENOS AIRES

Centrala: Bmé. MITRE 234 | Podružnica: CORRIENTES 1900

IZ ROSARIA

DESETI REDNI OBČNI ZBOR DRUŠTVA "TRIGLAV"

Slovensko delavsko društvo "Triglav" je imelo dne 10. marca svoj deseti redni občni zbor. Predsednik F. Kastelic jeotvoril občni zbor ter na kratko orisal društveno delovanje. Sledilo je poročilo tajnika, blagajnika in drugih društvenih funkcionarjev.

Za tem se je prešlo na volitev novega odbora, ki so bili izvoljeni sledeči:

Predsednik Evgen Kurtin, podpredsednik Franc Fonda, tajnik Valentin Bizjak, podtajnik Leopold Ščurk, blagajnik Paulin Urbančič, podblag. Rudolf Samsa, gospodar R. Casati Ladič. Revizorji: Josip Sigulin, Angel Kurtin in Josip Lipičar. Odborniki: Lovrenc Penko, Mario Kren, Angel Čibej, Ivan Sirk, Josip Novak in Ludvik Toroš. Knjižničar Renato Ladič.

V posebni nadzorni odbor društvenega imetja so bili izvoljeni: Anton Brišar, Franc Kastelic, Ivan Krebelj in Franc Mezgec.

Valentin Bizjak, tajnik.

Iz Bahije Blanke

PRVI OBČNI ZBOR "SLOVANSKEGA PODPORNEGA DRUŠTVA" V BAHIJI BLANKI

Zbrali smo se bili desetega marca, da si postavimo temelj in začetek našega društva. Vsi smo si bili enega mišljenja glede imena in smo se zedinili za: "Slovansko podporno društvo".

Potem je sledil sprejem novih članov in članic, ki so se prijavili v velikem številu, kakor nismo pričakovadi. S tega se vidi, da je za društvo veliko zanimanje. V društvu imamo vsi enake pravice člani in članice ter seveda tudi dolžnosti.

Sledile so volitve novega odbora, ki so ostali vsi oni, ki so bili izvoljeni v pripravljaln odbor. Upamo, da bomo lepo napredovali in šli naprej po začrtani poti. Ob tej priliki pozdravljamo vse člane našega društva ter vabimo vse ostale naše ljudi, da se čimpreje vpišejo. Enako želimo tudi Slovenskemu listu lep napredek ter čimveč naročnikov.

Novi člani selahko prijavijo pri g. Ferletiču, Alvarado 735, ali pa Zapateria v ul. Undiano 428 in g. Novaku v ul. Pueyrredon 545. Sedež društva je začasno pr g. Ferletiču.

G.P.D.S. v Villa Devoto

VABI

na DOMAČO ZABAVO, ki se bo vršila v NEDELJO 31. MARCA, v društvenih prostorih, Simbron 5148.

Spored:

1. Otvoritev — Godba.
2. Razne pevske točke
3. Deklamacije
4. "Mak na polju", s plesom in petjem, izvaja mladinski odsek.
5. "Pogodba", igra v 1. dejanju.

Po sporedu srečolov in prosta zabava.

Svira orkester "Istra".

Začetek ob 6 uri.

Vabljeni ste vsi rojaki in rojakinje.

ODBOR

"SLOVENSKI LIST" NE IZIDE

Ker je ta mesec list že štirikrat izšel, prihodnji petek ne izide.

NAROČNIKI! — ALI STE PORAVNALI NAROČNINO? NAPRAVITE SVOJO DOLŽNOST!

Po velikem petku pride velika nedelja

Če bi ne bili mnogi od tam doma, kjer se že čez dvajset let vlada nad našim življem s terorjem in če bi ne bili ostali rojaki prišli v tujino z namenom, da si kaj prihranijo in čez nekaj let spet vrnejo s prihranki v domačo vas, na svojo rodno grudo, bi bili lahko srečni, da smo tako daleč od Evrope, kjer vlada vsak dan večja beda in kjer je ljustvo v večnem strahu, kdaj jim bodo domove porušili in streho zažgali nad glavo.

V teh dneh slehernemu uhajajo spomini na dom. Čeprav nam je bila mladost zagrenjena, saj smo večina bodisi doma ali na bojnih poljanah okusili vse grozote vojne, smo tudi užili tja pa sem marsikatero lepo urico, lep dan, ki se nam zdi vredno spomina. Pustili smo doma starše, najdražje kar smo imeli ter brate in sestre, prijatelje in znance ter odšli v mrzlo tujino. Polagoma smo se privadili v novih razmerah ter si ustvarili lastno ognjišče, lastno družino. Skoro bi bili srečni in zadovoljni, če imamo delo vsak dan, četudi skromno plačo, in če morejo oni na deželi svoje pridelke vnovčiti ter kupiti vse potrebno zase in za družino. Mnogi so si tudi kaj prihranili ali vsaj ustvarili kolikor toliko gotovo gospodarsko stališče. A nikomur ni prišlo samo, treba je bilo mnogo znoja in truda.

S pesimizmom in obupovanjem se nikamor ne pride. Do tega spoznanja so zelo hitro prišli naši ljudje; ogledali so se v novih razmerah ter četudi preko mnogo razočaranj odločno stopili na pot ustvarjanja lastne eksistence ter boljše bodočnosti. Nekateri redki, so omagali, padli pod težo razmer, mnogim smo vzajemno pomagali naprej in večina si v potu svojega obraza dostojno služi potrebnega vsadanjega kruha.

Povsem srečni in zadovoljni pa vkljub temu naši ljudje niso, kajti evropske vojne razmere segajo sem do nas in nas plašijo. Skrbijo nas tudi naši doma, ki bi jim radi izdatneje pomagali, a ne moremo, ker moramo tudi za lastno bodočnost gledati. In tudi nismo mi zakrivili obupnega gospodarskega stanja doma. Ko ne bodo evropska ljudstva več mogla nositi bremena, ki so ga jim naprtili že na itak izžeta telesa in upognjene hrbte, bodo že vrgli raz sebe.

Pravzaprav smo lahko srečni in zadovoljni, da smo v tujini, kjer v miru živimo ter si služimo za vsakdanjo potrebo. Vsaj jesti tu nikomur ne manjka, dasi je s stanovanjem slabo, dokler si človek ne postavi lastne strehe nad glavo. Vendar je za mladega človeka glavno, da ne trpi pomanjkanja in da je zdrav. Vse drugo s časoma potem že pride.

Rad bi še kdaj šel domov, a dokler vladajo te razmere, bi ne šel, je mnenje slehernega. Razmere, ki jih je ustvaril kapitalistični sistem, prihajajo do skrajnega vrhunca. Naj bodo trenutni izgledi še tako temni, razmere se bodo po tej lekciji temeljito izboljšale. V to smemo imeti polno zaupanje.

Boljše čase je sicer napovedoval že pred dvatisoč leti neki čisto neznatni človek, ki se jebil rodil v revščini. Na današnji dan je umrl sramotne smrti na križu ter je čez tri dni od mrtvih vstal in s tem dokazal, da se Resnice in Pravice ne da umoriti. Pred njim in za njim se je potem rodilo še mnogo velikih mož in resničnih ljudskih kažipotov. Večina jih ne mara poslušati; v njihovem imenu nekateri potvarjajo ideje ter jih prikrajajo svojim osebnim interesom v prid. Zato je med ljudstvi in narodi velika duševna in telesna mizerja.

Prišel je veliki petek tudi za evropske narode. Težak je križ, ki so ga mu razbojniki naložili na rame. Kri je tekla in bo še tekla v potokih. A velikemu petku sledi velika nedelja in narodi bodo vstali k novemu življenju ter si bodo ustvarili boljšo bodočnost.

udi naš primorski narod živi življenje velikega petka, ponižan, bičan in zatiran, a velikemu petku bo sledila velika nedelja...

Tudi izseljenci imamo svoja perečа vprašanja, svojo kalvarijo, težave, domotožje in še nešteto drugih nevšečnosti, ki smo jih že v začetku omenili in ki jih tudi nismo omenili. Zato moramo zreti pogumno v bodočnost, biti neprenehoma pri ustvarjanju boljših kulturnih in gospodarskih pogojev. Učimo se trpljenja in samozatajevanja od Njega, ki je bil danes sramotno na križ pribit, a je čez tri dni vstal še v večji slavi, medtem ko so takratni samopašneži ostali pozabljeni in prokleti v zgodovini.

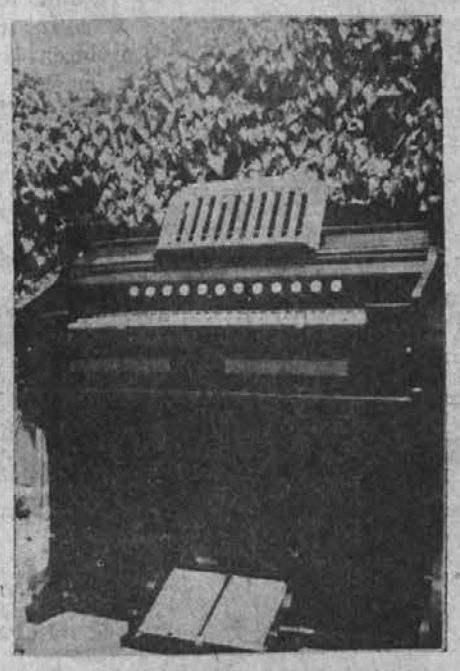

Ta harmonij, ki ga vidimo na sliki, je lastnoročno delo našega primorskega rojaka Cirila Jekšeta, ki je tudi predsednik "Slovenskega doma" in njegov pevovodja.

Uprava "Slovenskega lista"

Tu vam pošiljam imena ..... novih naročnikov,
(zapiši število)

katerim izvolite poslati par številk na ogled.

Naslov:

1) .....
(Ime in priimek) (ulica in štev.) (Mesto, kraj in železnica)

2) .....

3) .....

4) .....

5) .....

(Izreži in pošli na naslov: Slovenski list, Gral. Cesar Díaz 1657 Buenos Aires.

Slovenci doma in po svetu

Gostoljubna Jugoslavija

Vsak deseti Ljubljančan Primorec

Te dni je slovensko časopisje objavilo nekaj statistike o ljubljanskem mestu, ki je tudi za nas zanimiva. Iz tega vidimo, da število ljubljanskega prebivalstva ni hitro raslo, kar bi bilo z ozirom na glavno slovensko prestolico in njeno ugodno lego pričakovati. L. 1918 je štela Ljubljana 51,353 prebivalcev (petkrat manj kot Trst). Do l. 1935 je število naraslo na 62,253. Leto nato je sledila inkorporacija okoliških občin in prebivalstvo je tako naraslo na 85,484, v l. 1938 pa je Ljubljana štela 86.778 prebivalcev.

Leta 1931 je bilo od celotnega prebivalstva 34.5% pravih Ljubljančanov, to je v Ljubljani rojenih oseb, 9.3% pa iz ljubljanske okolice. Vsega je bilo 80% prebivalcev, rojenih v dravski banovini. V Italiji rojenih ljubljanskih prebivalcev je bilo leta 1931 6526 ali 11.3% vsega prebivalstva, v Avstriji rojenih 1697 (2.9%), v Češkoslovaški rojenih 514, v Rusiji rojenih 256 in v Nemčiji rojenih 219.

Iz tega vidimo torej, da je bil leta 1931 več kakor vsak deseti Ljubljančan po rodu s Primorskega. — Isto je tudi v Mariboru z okolico.

PLAZ ZASUL TRI HIŠE

Gorica. — V Čedadu se je prve dni tega leta zgodila strašna nesreča. Velik zemeljski plaz je v mestu zasul tri hiše. V bližini znamenitega "Hudičevega mostu" na desnem bregu Nadiže se je utrgalo 1200 ton zemlje in kamenja, ki se je z velikim truščem navalilo na spodaj stoječe hiše. To se je zgodilo ob 4.30 zjutraj 4. januarja. Porušene so tri hiše in nesreča je zahtevala 11 mrtvih. Žrtev bi bilo še več, če ne bi bila tretja hiša prazna. Lastnik se je hotel v kratkem naseliti v njo, kar pa se je na srečo zavleklo.

KMETSKA POSOJILNICA V LOKVI

Italijanski državni uradni list od 21. odec. 1939 je objavil odlok, s katerim mora Kmetska posojilnica v Lokvi (Cassa rurale. ed artigiana di Corgnale) prenehati z rednim poslovanjem in da je uvedeno likvidacijsko postopanje.

NOV GROB OB PACIFIKU

San Francisco, Cal. — Tu je pred dnevi umrl Josip Lesjak, star 68 let in doma iz Svet. Jurija na Štajerskem. V Ameriki je bil 35 let in zapušča ženo.

Veliki zavod "RAMOS MEJIA"

Venereas

ANALIZE urina brezplačno. Analize krvi. Popolno moderno zdravljenje.
SIFILIS v vseh oblikah. Popolno zdravljenje na podlagi krvne analize (914)
KOŽA: Kronični izpahi, mozoljčki. Izpadanje las. Ultravioletni žarki.
ZLATO ŽILO: zdravimo brez brez operacije in bolečin.
SPOLNA ŠIBKOST: Hitra regeneracija po prof. Cicarelliju.
ŽIVČNE BOLEZNI: Nevrastenija, izguba spomina in šibkost.
REVMATIZEM: kila, nadua, gota. Šibkost srca, zdravimo po modernem nemškem načinu.
PLJUČA: Kašelj, šibka pljuča.
ČREVA: colitis, razširjenje, kronična zapeka.
GRLO, NOS, USESA, vnetje, polipi: brez operacije in bolečin.
POPOLNO OZDRAVLJENJE $ 30.—
PLAČEVANJE PO $ 5.— NA TEDEN
Naš zavod s svojimi modernimi napravami in z izvrstnimi SPECIJALISTI je edini te vrste v Argentini. — Lečenj zajamčeno. — Ugodno tedensko in mesečno plačevanje.
OD 9—12 OB NEDELJAH OD 8—12

Rivadavia 3070

PLAZA ONCE

IZ CLEVELANDA

Cleveland. — Dne 12. febr. zvečer je Anton Kučič z avtom zavozil v grupo sedmih srednješolskih dijakov, ki so se vračali iz telovadnice v Euclidu. Dva dijaka sta bila na mestu ubita, ostali so pa bili bolj ali manj ranjeni in med temi sta 17-letni Fred Lipovec in 16-letni Jos. Bergoč. Kučič je z avtom pobegnil, toda kmalu so ga izsledili in aretirali.

— Istega dne je umrla po dolgi bolezni Rozalija Zupančič, stara 62 let in rojena v Šebrelju pri Tolminu na Goriškem. Njeno dekliško ime je bilo Černilogar. V Ameriki je bila 35 let in tu zapušča moža, sina in hčer.

PRED GORIŠKIM SODIŠČEM

Pred goriškim sodiščem je bil obsojen 31-letni Josip Čadež iz Kozane na 10 mesecev zapora in 3000 lir denarne kazni, ker je brez potnega lista zbežal čez mejo. Kazen je zelo huda, a okoliščine, zaradi katerih je bil nanjo obsojen, niso znane.

PROCESI PROTI ŽIDOM

Vedno znova se vršijo pred sodišči v deželi procesi proti Židom, ki se niso prijavili oblastem v smislu znanih določb o registraciji Židov. Dne 19. dec. je bilo pred tržaškim sodiščem spet 12 takih procesov. 9 Židov je bilo oproščenih, trije pa so bili obsojeni na zaporne kazni po 15 dni in denarne kazni po 1000 lir.

SNEG IN BURJA

Na Krasu in tudi v Trstu se je kakor menda povsod tretji teden v mesecu pričela zima v pravem pomenu besede. Teden dni pred božičem je zapihala burja, ki je mestoma dosegla tudi po 100 km na uro, a temperatura je padla pod ničlo. Kakor običajno se je v Trstu spričo burje pripetila že kar prvi dan cela serija manjših incidentov. V mestu in neposredni okolici so nastali štirje manjši požari, poleg tega pa je bilo še 9 prometnih nesreč, 11 ljudi so prepeljali v bolnišnico.

Na Krasu pa je zapadel prvi sneg. Na Goriškem je sneg ponekod že prav globok. Tako ga je pri Črnem vrhu je takoj dosegel četrt metra in več, v gorah na Tolminskem in Cerkljanskem pa je segal po nekod za meter visoko.

KMETIJSKE NAGRADE NA GORIŠKEM

V okviru 5 natečajev bodo v goriški pokrajini razdelili pričetek prihodnega leta 117.000 lir nagrad. 50 tisoč lir je določenih za nagrade kmetovalcem v goratih krajih za uspehe, do sežene pri izboljševanju njihovih zemljišč, 40.000 lir nagrad bo razdeljenih med sadjarje, 14.000 lir med vrtnarje, nekaj tisoč lir med posestnike, ki so na svojih zemljiščih najbolj dvignili pridelek posameznih vrst žita, a ostanek bo šel v študijske svrhe.

V DAR DOBITE

na vsakih 6 slik, ki stanejo od 3—6, lepo sliko v barvah.
Odprto tudi ob nedeljah.
Atelje MARKO RADALJ

Facundo Quiroga 1326
U. T. 22 - 8327
DOCK SUD

VOLKOVI NA VREMŠČICI

Že tretjič poročajo o nadlogi zveri pod Vremščico, ki povzroča posebno kmetom v Vremah in Košani ter sosednjih vaseh velike skrbi. Preteklo zimo so se volkovi prvič pojavili v gozdovih na Vremščici in odtlej so pirzadejali kmečkemu prebivalstvu že prav veliko škodo. Dne 17. dec. pa se je nekemu lovcu iz Senožeč v gozdu nad Babrčami posrečilo ubiti mladega volka, ki se je spopadel z njegovim psom. Volčje nadloge pa s tem menda še ni konec.

AQUILINIA

Ko se je lani Mussolini mudil v Trstu, je bilo sklenjeno, da se v bližini petrolejske rafinerije za delavce te tovarne zgradi poseben stanovanjski okraj, ki se bo imenoval Aquilinia. V novih hišah bo nastanjenih 600 družin tovarniških delavcev. Listi, ki poročajo o tem, naglašajo, da je med temi delavci preko 100 ljudi, ki so seborili v Španiji, Abesiniji, ali pa pripadajo fašistični stranki, že od vsega njenega početka. Tovarna Aquilinia spada sploh med ona tržaška podjetja, ki štejejo med svojimi nameščenci in delavci največ fašistov.

TOVARNO ZA DESTILACIJO ALKOHOLA

nameravajo zgraditi v Poreču. Stroški za objekte in stroje bodo znašali 3 milijone lir. V tovarni bodo izdelovali alkohol iz 40,000 stotov tropin na leto. V obratu bo letno po 120 dni.

NOV KOMISAR VIPAVSKE OBČINE

Za komisarja vijavske občine je bil imenovan prefekturni uradnik Cezar Caso. Dosedanji župan Vincenc Ghermandi je podal ostavko na svoj položaj.

MRTVEC NA CESTI

Dne 19. dec. so našli v bližini Senika v Brdih truplo 58-letnega Štefana Kristjančiča iz Kanala. Mož je prišel v Biljano nakupovat živino. Imel pa je slabo srce in na poti ga je nenadoma zadela srčna kap, tako da je bil pri priči mrtev in je obležal kraj ceste.

AUTOMOBILSKA CESTA

Pri Škofijah v bližini Trsta se je 17. dec. pripetila huda avtomobilska nesreča. Prvič po pričetku vojne, se je tega dne spet obnovil dokaj svoboden avtomobilski promet in že je zahteval svoje žrtve. Neki privatni avto, v katerem so bili trije moški in neka ženska, je iz Marezig naglo privozil v smeri proti Škofijam na oster ovinek ter zdrknil s ceste v jarek ter se razbil. Neki letalec je bil pri priči ubit. Lastnik avtomobila in njegova služkinja Babičeva sta dobila smrtno nevarne poškodbe, šofer pa je bil pravtako poškodovan in so morali vse tri prepeljati v tržaško bolnišnico.

Trgovina čevljev BELTRAM

Vsakovrstna izbera čevljev in copat.

Dto. Alvarez 2288 — Paternal
Buenos Aires

Rojaki

Predno si naročite obleko
OBIŠČITE
KROJAČNICO
Cirila Podgornik
ki Vam nudi najboljšo postrežbo v vseh ozirih in ima v zalogi veliko izbero vzorcev za pomlad in poletje
CENE ZMERNE
TINOGASTA 5231
Villa Devoto

Drobne vesti iz naših krajev

Trst. — 52-letna Antonija Molečičar iz Sv. M. Magdalene Spodnje se je pri kuhanju perila hudo oparila. Zaradi tega bo morala 5 tednov ostati v bolnišnici.

*

Sv. Lucija. — Pred goriškim sodiščem je bil obsojen na 2 leti zapora 27-letni Josip Makuc iz Prapetna, ker je v prepiru udaril Andreja Ozebka iz Šentviške gore s steklenico po glavi in ga tako spravil za 80 dni v bolniško posteljo.

*

Gorica. — 58 letna Alojzija Markič je bila kaznovana na 2 leti, 3 mesece zapora in 2,300 lir denarne kazni zaradi raznih tatvin.

*

Ankovo. — Tovarna cementa v Saloni je zopet povečala obrat. Te dni so si tovarno ogledale civilne oblasti iz Gorice.

*

Cerkno. — Na mesto odstopivšega občinskega komisarja dr. A. Grilla je bil postavljen začasni obč. upravitelj A. de Podesta, lesni trgovec, ki je bil že nekoč cerkniški župan.

*

Gorica. — V Trstu je umrl na operaciji stavbenik Ed. Martirolli, star 59 let. Pokojni je bil znan po vsej deežli, saj je po vojni sezidal nešteto hiš, že prej pa je bil zaposlen pri delih bohinjskega tunela. V Solkanu je imel stavbeno podjetje.

*

Turjak. — Zgorelo je gospodarsko poslopje Viktorija Fonde. Škodo cenijo na 150,000 lir.

*

Trst. — Na ulici so našli zmrznjenega 48-letnega Andreja Ferlugo s Trstenika. Trdi se, da je Ferluga ponoči padel ter se onesvestil in ker ga ni nihče opazil in mu pomagal, je revež na mestu zmrznil.

*

Trst. — Za kapjo je umrl na svojem stanovanju 65-letni Evgen Štefanovič.

*

Trst. — Ko se je 17-letni Egon Štolfa iz Čedasa zjutraj zbudil, je na žalost opazil, da mu je ponoči zmrznila noga. V težkem stanju so ga pripeljali v bolnišnico.

*

Trst. — Umrli so: Komac Marija 97 let, Mladovan Josip 69, Čok Ivana 67, Pahor por. Čevijol Alojzija 77, Presetnič Marija 53, Kukanja Josip 77, Sekulič por. Prinčič Ivana 73, Kalc Josip 61, Miloh Marcel 29, Gombač vd. Bertok Marija 87, Sancin Anton 58, Dulčič vd. Kovačič Marija 66, Živec Vincenc 77, Sulčič Blaž 79, Škerl Franc 51, Vidmar Anton 83, Tavčar vd. Miklavec Roza 71, Bezlaj vd. Jež Uršula 88, Švara Srečko 61, Vončič Karl 68, Braz Ivan 73, Rebec por. Šircelj Frančiška 52, Štoka por. Jadnik Viktorija 44, Adam Anton 91, Vitez por. Muha Josipina 68, Dolgan Josipina 55, Ferfolja Josip 64, Pangoš por. Švara Leopolda 59, Brecelj Leopolda 45, Gojak por. Sperne Margareta 41, Vilhar Anton 67, Blažon Josip 59, Sancin Vincenc 59, Colja vd. Aanc Ana 48, Kranj Mihael 77, Jekulin Franc 52, Macarol Anton 54, Olga Hedviga de Vada vd. Kraljevič vd. Harlovič, Srnat Anton 90, Novak vd. Maškec Ivana 80, Pregel Henrik 70, Brajković Matej 38, Hrevatin Anton 62, Vouk Karl 47.

*

Divača. — Umrl je po daljši bolezni Rudolf Renčelj, bivši tajnik nakelske občine na Krasu.

*

KADAR IŠČETE SLUŽBE
obrnite se na rojakinjo
Berto Cernič
DORREGO 1583 — Gs. Aires
U. T. 54 - 3588

Ljubljana. — Po daljši bolezni je umrl na Brodu pri Št. Vidu Alojz Perše, bivši trgovec, veleposestni in župan v Ročinju.

*

Solkan. — Nenadoma je umrl Jožef Komel, posestnik v Solkanu.

*

Čepovan. — Na spolzkih tleh se je spodrsnilo 60-letni Katarini Medvedovi baš tik ob vodnjaku, tako nesrečno, da je padla v vodo. Iz vode so jo potegnili, ko je bila že mrtva.

*

Podmelec. — Umrla je 80-letna Marija Kos, mati komenskega dekana.

KOROŠKI DROBIŽ

V Athenah je umrl italijanski diplomat Livio Borghese, ki je vsako leto preživel svoje počitnice v Logavesi ob Crskem jezeru v svoji vili "Cap Woerth". To vilo mu je podarila koroška deželna vlada za zasluge, ki si jih je pridobil za časa plebiscita kot predsednik italijanske delegacije v mednarodni plebiscitni komisiji.

To je dovolj jasen dokaz, da so bili Nemci in Italijani za časa tega plebiscita dogovorjeni in delali na škodo koroških Slovencev.

*

Delo za obnovo ceste v Humberških ridah je končano. — Cesta je tako preurejena, da skoro ne bo več čutiti hudega klanca. Spomladi bo cesta asfaltirana. Izginili so tudi tisti hudi ovinki med Humberkom in Žihpoljami.

*

V Svečah v Rožu so spremili k zadnjemu počitku upokojenega cestarja Tomeja Fanturja. Rajni je bil zelo marljiv, veren in svojemu narodu zvest.

*

V Logavesi je umrla posestnica Terezija Krenos, ki je dolgo trpela na živčni bolezni in si iskala zdravja v Celovcu in Gradcu.

*

Logavešan Andrej Kusternik se je poročil z bivšo dolgoletno cerkveno pevko Lojzo Andrewald, Foltej Švager pa z Ano Kabl.

*

V Breški vasi v Podjuni je umrla dvajsetletna Čikova Tinca. Čikova družina je s smrtjo pridne hčere hudo prizadeta, ker je bila Tinca materi močna oporo.

*

Jaka Čajčman, p. d. Šotorjev v Breški vasi, se je poročil z gdč. Justino Krofovo v Ponikvi. Nevesta je bila v službi v znani Šercerjevi gostilni.

*

V Železni Kapli so 10 dec. ob veliki udeležbi pokopali 63-letno Vrbnikovo mater Ano Piskernik iz Lobnika. Rajnica je kot vzorna mati podarila življenje osmim otrokom, od katerih je eden umrl, vse druge pa je spravila do boljšega kruha. Eden njenih sinov je bančni podravnatelj v Kranju, hčerka Angela je doktorica in profesorica v Ljubljani, druga hčerka pa je učiteljica na Rudi.

*

Dne 28. dec. je bil voditeljski tečaj Slov. prosvetne zveze v Celovcu. Udeležili so se ga vsi društveni vodje in tajniki. — Svoje občne zbore so prijavila društva: Vogrče, Žvabek, Glinje, Pliberk, Št. Vid in Sveče.

Ana Chrpova
Slov. babica
dipl. v Pragi in Bs. Airesu, z večletno prakso v praški porodnišnici ter v tuk. bolnici "Rawson", se priporoča vsem Slovenkam. Sprejema penzionistke iz mesta in z dežele v popolno oskrbo. Cene izredno nizke. Postrežba prvovrstna.
ENTRE RIOS 621
U. T. 38, Mayo 8182

ZAPLEMBA KONJ NA SEJMU

Sežana, januarja 1940. — Tihotapstvo ob mejah je bilo vedno razvito in noben ukrep ga ni mogel zatreti. Je to riskanten pa tudi nič manj dobičkanosen posel, ki se ga zelo pogosto poslužuje obmejno prebivalstvo za preživljanje, nekaterim pa to preide tudi v strast, ter bolj iz tega kot pa iz potrebe tihotapijo, kar pa postane slej ali prej zanje usodno. Glede na razmere je tudi pri nas tihotapstvo precej razvito in niso redke, čestokrat prav romantične vesti v tej zvezi. Tihotapi se vse, kar se lahko in dobro proda, pa naj bo to kava, tobak ali kaj drugega. Najbolj dobičkanosen pa je seveda posel s konji, saj gre neredko zaslužek v tisočake.

Sežanski živinski sejmi so znani daleč naokrog radi svoje živahnosti in velikih kupčij, kamor pripeljejo ljudje od blizu in daleč dosti živine, predvsem konj. Dne 16. decembra preteklega leta je bil v Sežani zopet tak sejem, kamor je bilo pripeljano na prodaj par sto konj. Tega sejma se je oblast poslužila za svojo kontrolo. Ko je bil sejem v naj večji razgibanosti, so se pojavili organi finančne straže, ki so zaplenili vse konje brez izjeme in popisali njihove lastnike. Tudi ob vseh cestah in potih, ki vodijo v Sežano, so bili na preži financarji, ki so spotoma plenili vse konje namenjene na sejem. Konje je oblast seveda pridržala in jih vrača lastnikom le proti izkazilu živali. Na ta način upajo oblasti, da bodo prišle na sled krivcem in utihotapljeni živali. Ta ukrep je brez dvoma zelo premeten, je pa vprašanje, če bo kaj zalegel in ali se trgovina ne bo opravljala še bolj previdno.

BRATOVSKA SKLADNICA V IDRIJI

Idrijski rudnik, ki je bil doslej državni, je, kakor znano, prešel v roke družbe "Monte Amiata", tako da so sedaj vsi živosrebrni rudniki v Italiji pod isto upravo. Italijanski listi si obetajo od te izpremembe nov razmah idrijskega rudnika. Od te izpremembe, ki seje pred kartkim vršila na slovesen način, pa pričakujejo tudi izboljšanje materialnega položaja delavcev, ki da so po samih izjavah italijanskih listov bili preslabo plačani v primeru z njihovim delom.

S prenosom rudniške uprave na omenjeno družbo je prenehala tudi obstati "Bratovska skladnica". Prav v tem pogledu prorokujejo italijanski listi večje koristi za delavce. Skladnica je v zadnjih letih plačevala delavcem, ki so štirideset let garali pod zemljo, mesečne pokojnine od 150 do 170 lir. Imovino in posle Bratovščine je prevzel "Istituto della Previdenza sociale". Ob prevzemu so zastopniki fašističnih sindikatov obljubili, da bo ta zavod pravičneje postopal z delavci kakor ukinjena Bratovščina.

Prav tako so obljubili da bodo pritegnili k delu sinove starih rudarjev in da bodo plače povišane, zlasti z dokladami za družino, ki je doslej niso poznali idrijski rudarji.

57-LETNICA OBERDANOVE SMRTI

Dne 20. dec. 1939 je preteklo 57 let, odkar je bil v Trstu obešen znani italijanski iredentist Viljem Oberdan (Guglielmo Oberdan). Po rodu je bil iz Goriškega in njegova mati ni sploh znala italijanskega jezika.

ZOPET KAZNOVANE MLEKARICE

Tržaški higijenski urad je naznanil sodišču celo vrsto mlekaric, ki so se pregrešile s tem, da so jima našli mleko, ki ni imelo predpisane količin maščobe. Pred sodiščem se bodo morale zagovarjati: Bordon Urška, Škorja Ana, Turk Marija, Heler Marija, Mozen Marija, vse iz Boršta, Vatovec Veronika in Bertok Ida iz Zazida, Mihalič Marija iz Lonjerja, Kalc Frančiška iz Gropade in Ražem Marija iz Bazovice.

JUGOSLOVANSKA DELEGACIJA ODPOTOVALA V LONDON

V London je odpotovala posebna jugoslovanska delegacija, ki se bo tam pogajala za izvoz angleških surovin v našo državo. Že decembra se je mudila pri nas angleška delegacija in dosegla sporazum o nekaterih surovinah in živežu, katerega bo naša država pošiljala v Anglijo. Sedaj pa se bodo pogovorili o izvozu angleških surovin k nam, posebno pa o volni, bombažu, kavčuku, kositru in drugem. Pokajanja se bodo v glavnem nanašala na plačilne pogoje in na način plačevanja dobavljenega blaga.

JUGOSLAVIJA ZALOŽENA Z NAFTO

Z nafto in petrolejem je naša država že spet založena, ker prihaja nemoteno nafta iz Romunije, v nekaj dneh pa jo bo k nam začela voziti tudi neka italijanska tvrdka iz Trsta. Romunija zahteva za nafto zgolj devize, toda sedaj je baje spet pripravljena pristati na prejšnji način plačevanja, ki je bil na pol klirinški. Odvisno pa je to od volje petrolejskih družb v Romuniji. Iz Ithalije pa bomo dobili 30.000 ton.

KANONIK SLAVEC UMRL

Pred mesecem je umrl v Trstu obče spoštovani kanonik Ivan Slavec v 1. letu svoje dobe. Bolehal je sicer že dolgo na posledicah kapi, ki ga je zadela pred leti in jepopolnoma onemel, toda kljub temu je ostal pri tržaškem ljudstvo trajno v velikih číslih, ker si je z osebnimi vrlinami in požrtvovalnim delovanjem pridobil poleg dostojanstva še časten ugled med svojimi rojaki, saj je bil od sobratov svoj čas določen, da kot dolgoletni pomočnik tržaških škofov za slovenske in hrvatske župnije postane njih naslednik vsaj na tem področju. In z njegovim imenom ostane tesno spojena vsa zgodovinska borba za narodne pravice v cerkvah tržaške škofije v zadnjih desetletjih.

USTANOVITEV JUGOSLOVANSKO-BOLGARSKE TRGOVSKE ZBORNICE

V Beogradu so v navzočnosti bolgarskega trgovinskega ministra Zagorova ustanovili jugoslovanska-bolgarsko trgovinsko zbornico, ki naj bi pospeševala trgovinske odnose med Bolgarijo in Jugoslavijo. Močno se je zato stvar zavzel tudi bolgarski poslanik v Beogradu g. Popov, ki pa je medtem postal že bolgarski zunanji minister v novi bolgarski vladi.

STATISTIKA ŽENSKE BOLNIŠNICE V LJUBLJANI

Državna bolnišnica za ženske bolezni v Ljubljani je v letu 1939 sprejela v svojo oskrbo 1915 bolnic in 2130 porodnic, oziroma nosečih, skupno torej 4045 žensk. Iz njenega okrilja pa je odšlo 1896 ozdravljenih ali zboljšanih bolnic, 2124 otročnic in 2003 novorojenčki, skupno torej 6023 oseb. V bolnišnici je umrlo 19 bolnic in 6 otročnic, oziroma nosečih. Razen teh je umrlo v bolnišnici 61 novorojenčkov, ki so se v zavodu rodili.

Zasedanje banskega sveta v Ljubljani

Pred tedni se je v Ljubljani začelo zasedanje banskega sveta. Uvodno besedo je spregovoril gosp. ban dr. Marko Natlačen, ki je v svojem izčrpnem govoru naglasil glavna važna vprašanja, ki naj bi brigala naš narod. V zvezi z drugimi perečimi zadevami je naglasil zlasti važnost boja zoper komunizem, ki skuša povsod zastrupiti zdrave korenine vsakega naroda. Gospod ban je poklical v tem oziru na delo zlasti iste, ki vzgajajo našo mladino. Dejal je, da naša šola ni le zgolj zato, da bi brusila učenjakarske duhove, temveč je v prvi vrsti zato, da vzgaja mladino. To velja tudi za srednjo šolo. Tukaj bi morali profesorji mladino varovati komunizma. Pa tudi javnost, zlasti časopisje, bi se moralo bolj brigati, kaj agenti Moskve pri nas počenjajo. Tako pa vidimo, pravi gospod ban, da nekaj listov stori svojo dolžnost, nekaj pa jih stoji kar ob strani, kakor bi jih to prav nič ne brigalo. In vendar gre za usodo našega naroda in za duše ljudi. Pri tem je treba ugotoviti, da so listi banov govor prinesli v večjih ali manjših izčrpkih, le "Jutro", ga je po svoje prikrojilo. S tem je "Jutro" menda hotelo pokazati, kako zanj boj zoper komunizem ni prav nič važen. To je tista "državotrovnost", ki se je ta list z njo najbolj bahal. Na seji banskega sveta je g. ban sprožil še drugo važno vprašanje. S številkami je dokazal, da naš mali slovenski narod v svojem številu nevzdržno nazaduje. Zaradi vedno manjšega števila rojstev v državi sami vedno manj pomenimo. Medtem ko smo takrat, ko smo prišli v Jugoslavijo, znašali Slovenci še 9% vsega prebivalstva, pomenimo danes samo še 7.7%. Ko smo prišli v Jugoslavijo, je naša slovenska rodnost znašala 30%, rodnost pri Srbih in Hrvatih pa 37%. Leta 1932 pa je naša rodnost znašala le še 24.1%, leta 1939 pa samo še 21.5%. Tako pada število rojstev od leta do leta. Lahko vsak sam izračuna, kdaj bodo pokopali zadnjega Slovenca. In ugonobil nas ne bo tujec s svojim mečem, marveč sami sebe bomo uničili. Številke gospoda bana so strašen opomin, kam zabrede narod, ki se noče držati načel. Žal, da moramo kaj takega ugotoviti uprav o svojem slovenskem narodu.

PROIZVODNJA BOMBAŽA V JUGOSLAVIJI

Bombažna proizvodnja v naši državi se zadnji dveleti stalno dviga. Predlanskim je bilo z bombažem posejane zemlje 1800 hektarjev, lani pa že 5500 hektarjev. Ker so domače potrebe čimdalje večje, so odkupnecene za bombaž tudi višje. Tako so dobili sadilci večje zaslužke in večje veselje za delo. Posebno v Povardarju so najbolj ugodna tla za to kulturo. Letos računajo, da se bo z bombažem posajena površina povečala najmanj na 10.000, če ne celo na 20.000 hektarjev. Ministrstvo za kmetijstvo sebavi z načrtom, da bi se odkupna cena za bombaž za prihodnje leto povišala na 26 dinarjev za kilogram. Lani smo uvozili iz tujine 18.000 ton surovega bombaža, z bombažnimi izdelki vred pa okrog 34.000 ton v skupni vrednosti 690 milijonov dinarjev. V naši državi so dani vsi pogoji, da se proizvodnja dvigne, da bi mogli v nekaj letih pokriti vsaj tretjino domače porabe, dočim pridelamo sedaj komaj 2 odstotka domače porabe. Ni nemogoče, da bi se z načrtnim delom dalo v nenaj letih pri nas posejati 100 tisoč hektarjev z bombažem.

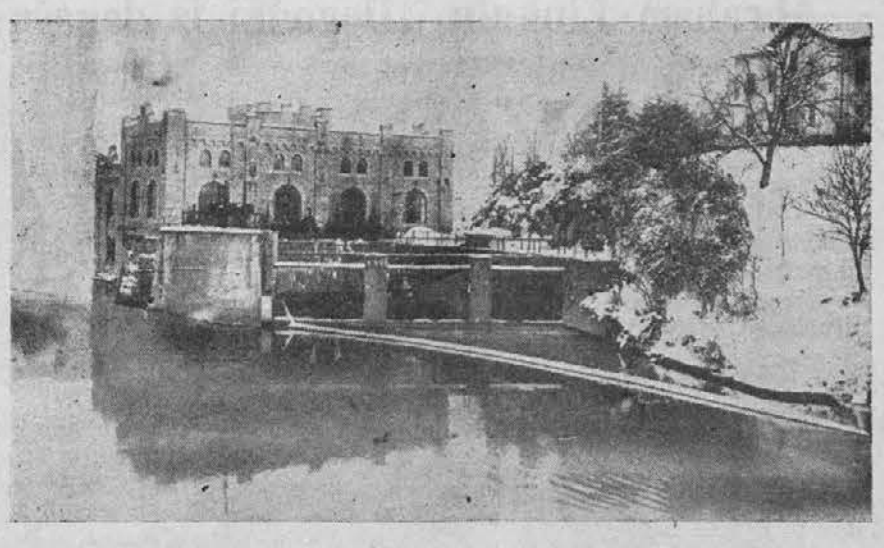

Električna centrala na Kolpi v Ozalju, v Jugoslaviji, v katerega bližini se je pred kratkim dogodila strašna železniška nesreča, pri kateri je mnogo kmetov in vojakov, ki so se peljali v Ljubljano, izgubilo svoje življenje

ZA POVEČANJE NASADOV S SLADKORNO PESO

Tudi donos sladkorne pese skušajo za letos povečati. Lani so računali, da bomo pridelali sladkorne pese toliko, da bo ostalo za stalno zalogo okrog 800 vagonov sladkorja. V resnici pa ga je ostalo okrog 300 vagonov. Lani so povišali odkupno ceno za sladkorno peso na 20 din za 100 kilogramov pod pogojem, da vsebuje pesa vsaj 11 odstotkov sladkorja. Ker pa je bilo sladkorja več, so dobili pridelovalci po 22 din za 100 kg. Za letos je hotelo kmetijsko ministrstvo doseči sporazum za večjo sadnjo, toda pridelovalci zahtevišje cene, najmanj pa 22 din. V nekaterih primerih zahtevajo celo 25 din. Finančno ministrstvo meni, da bi morale sladkorne tovarne prevzeti nase nekaj tega bremena, ker je država svoje že storila s tem, da je znižala lani trošarino na sladkor in s tem omogočila, da potrošnikom ni bilo treba dražje plačevati sladkorja. Tovarne bi na vsak način rade dosegle, da bi pridelovalci letos posejali vsaj 50.000 hektarjev s sladkorno peso. Do sedaj je zagotovljena polovica.

Med vojaki

Pri vojakih je zelo pogrešeno, ako se vojaka obsipava z izrazi, ki so nedostojni, ki ga omalovažujejo v družbi in ki ga napravijo bolj žival nego človeka. Umazane besede kalijo karakter celo starejših vojakov in kako ne bi mlajših. Posebno podčastniki in častniki so dolžni biti zgled vojakom.

Sploh bi bilo potrebno v armadi zabraniti vsake psovke ter kaznovati izgrednike. Naši podčastniki in častniki bi morali biti nekoliko bolj obzirni v tem smislu.

Opaža se, da preprosti narod manj uporablja nizkotne izreke nego izobraženstvo in ravno vsled tega mora biti vojakova služba obenem tudi dobra šola.

Od vojaka je treba zahtevati razumno, lepe stvari, da sam razvidi koliko je vreden svoje službe. Nasprotno dobimo pokvarjeno vojsko, ki v nizkotnosti vidi svoj prestiž, svoje lažno poslanstvo. Morala je najbrže v tem pogledu slaba, preslaba.

Vojak brez morale je sposoben za kakršnokoli zlo in izdajstvo, podvržen je političnim agitacijam, razbojništvu ter je strahopetec in nevreden svojega poklica.

Vojaka spraviti na dobro pot ni težko, če mu predpostavljeni dajo dober zgled. Visoka morala vojaku ne dovoljuje lagati, varati, ne škodo in neprijetnosti želeti svojemu bližnjemu, pošteno misli pri vojakih in doma. To moralo moramo dvigniti, če hočemo spasiti naš narod od destruktivnega dela, ki ga je posebno povojna doba ustvarila med našim narodom.

Nemanja Pavlovič, Beograd

POSLUŽUJTE SE PODJETIJ, KI OGLASUJEJO V NAŠEM LISTU!

Kavarna in pizerija
Razna vina — Vsakovrstni likerji in vedno sveže pivo.
Rojakom se priporočata
PETER FILIPČIČ
in JUSTO KRALJ
WARNES 2101 esq. Garmendia
U. T. 59 - 2295
La Paternal Bs. Aires

Slovenski stavbenik
Za načrte, betonske preračune in Firmo,
obrnite se do tehničnega konstruktorja
FRANCA KLANJŠEK
Marcos Sastre 4363
Villa Devoto U. T. 50 - 0277

Krojačnica 'Gorica'
Ako hočete biti vedno dobro in elegantno oblečeni, pridite v krojačnico 'GORICO', kjer boste, vedno najbolje in po vašem okusu postreženi. — Imam na razpolago tudi prvomodne srajce in kravate ter druge moške potrebščine.
Franc Leban
WARNES 2191 Bs. Aires
Nasproti postaje La Paternal

FOTOGRAFIJA "LA MODERNA"
VELIK POPUST PRI FOTOGRAFIRANJU
Ne pozabite
FOTO "LA MODERNA"
S. SASLAVSKY
Av. SAN MARTIN 2579
Telefon: 59-0522 - Bs. Aires

Ako hočete biti dobro in poceni postreženi obiščite
KROJAČNICO
LEOPOLD UŠAJ
V zalogi imam najmodernejše blago za moške in ženske!

GARMENDIA
4947
La Paternal

AKO HOČETE BITI ZDRAVLJENI OD ODGOVORNEGA ZDRAVNIKA
zatecite se k
Dr. A. GODEL
AKUTNE, KRONIČNE BOLEZNI IN NJIH KOMPLIKACIJE, ZDRAVLJENJE PO FRANCOSKIH IN NEMŠKIH NAČINIH
KRVNE IN KOŽNE BOLEZNI
ZA SLOVENCE PRVI PREGLED BREZPLAČNO
Ženske bolezni, bolezni maternice, jajčnika, prostate in neredno perilo. — Specijalisti za pljučne, srčne, živčne in reumatične bolezni
ŽARKI X — DIATERMIA — ANALIZE
Sprejema se od 9 do 12 in od 15 do 21 ure.
GOVORI SE SLOVENSKO
CALLE CANGALLO 1542

Abraham Linkoln

Prejšnji mesec je preteklo 131 let rojstva enega največjih predsednikov in demokratov v Združenih državah. O samem sebi piše Linkoln takole:

"Rodil sem se 12. februarja 1809 v Harding County, Kentucky. Moji starši, oba, so se rodili v Virginiji iz navadnih družin, drugovrstnih družin, bi se morda reklo. Moj oče je zrastel dejansko brez vsakega šolanja. Preselil se je iz Kentuckyja v pokrajino, ki je sedaj Spencer County, Indiana, ko sem bil 8 let star. Bila je to divja pokrajina in v gozdovih je bilo še mnogo medvedov in drugih zveri. Tam sem vzrastel. Seveda, ko sem dorastel, nisem mnogo znal. Vendarle na nekak način sem znal čitati, pisati in računati, ali to je bilo vse. Nisem od tedaj pohajal šole. Ono malo, kar sem napredoval na podlagi take vzgoje, sem tupatam nabral pod pritiskom sile. Vzgojen sem bil za poljedelsko delo, v katerem sem nadaljeval, dokler sem bil 22 let star. Ako kdo misli, da je vreden moj osebni popis, se lahko reče, da sem približno šest nog štiri onče visok, mršav ob povprečni vagi 180 funtov, temne polti, surovih črnih las in sivih oči. Drugih posebnih znakov mi ne prihaja na spomin."

Da se je Lincoln malce več ponašal, bi bil lahko rekel mnogo več o sebi in svojih prvih izkušnjah. Rodil se je v priprosti koči, napravljeni iz hlodov, ki se še danes ohranja kot narodna svetinja znotraj spominskega poslopja, zgrajenega v Hodgeville, Kentucky. Že v mladih letih je razvil hrepenenje po knjigah, ki si jih je izposojeval od sosedov. "Lincoln", piše eden izmed njegovih številnih življenjepiscev, "je bil velik ljubitelj knjig, ki jih je čital. Bil je nešolan; njegovo čitanje je postalo njegova vzgoja." To je zares neobičajen primer, kaj željan samouk more doseči, kajti končno je on postal človek širokega znanja in je spisal besede, ki so postale klasični umotvori angleškega slovstva.

Značilno je kako je Linkoln pojmoval delo in kapital:

"Delo je več kot kapital in zasluži veliko več pozornosti.

Kdo in kaj so delavci?

Delavci ste vi, ki si z delom služite svoj kruh.

Delavci ste vi, ki obdelujete zemljo, kopljete premog, pišete knjige in predete prejo; delavci ste vi, ki gradite stroje, prodajate blago in zidate poslopja.

V Ameriki ste vi v veliki večini.

Vse, kar služi delu, služi narodu. Vse, kar škodi delu, je izdajstvo napram Ameriki. Med Ameriko in delavstvom se ne more potegniti meja. Če vam kdo poreče, da ljubi Ameriko in sovraži delavstvo, je lažnik. Če vam kdo pravi, da zaupa Ameriki, toda delavcev se boji, je bedak. Amerike brez delavcev ni! Kdor odira delavce, odira Ameriko...

Delo je prej kot kapital in neodvisno od kapitala. Kapital je le sad dela in nikdar bi ga ne bilo če ne bi bilo dela pred njim."

ZOBOZDRAVNIKA
DRA. SAMOILOVIĆ
de Falicov in
DR. FELIKS FALICOV
Sprejemata od 10 do 12 in od 15—20 ure.
DONATO ALVAREZ 2181
U. T. 59 - 1723

Dogodki iz današnjih dni

V enakomerni svetlobi žare cerkvena okna. Večernice. Zaradi hudega mraza sneži tako počasi, kakor da bi se samo veter poigraval s snegom. Enkrat, dvakrat se zavrte snežinke v svetlem stebru ob oknu, nato pa utonejo v temo. Nizko, prav na strehah počiva nebo. Sivo je in še podnevi se le malo dvigne.

V zameteno gaz je stopil stari mežnar. K zornicam se je napotil Vse drugo opravi sin. Samo jaslice bo danes postavil v cerkvi. Videl je nizko nebo nad hišami in zdelo se mu je, kakor da se sneg in nebo nekje spajata: še celo prav blizu se zlivata v eno, morda že za vasjo.

Pa sam ni vedel zakaj se je spomnil na dolge zimske večere, ko je babica pripovedovala storije. Potem mu je misel obstala na eni izmed njih: "Jezušček se vsako leto znova rodi. Sveti Jožef in Marija mu morata zato poiskati prenočišča."

I.

Preko samotne pokrajine se je vila razdrta cesta in izginjala v padajoči mrak.

V daljavi je pravkar zamrl zadnji krik vdove, ki so jo pognali z doma. V naročju je nosila dete, ki je bilo vse premraženo in je drgetalo: sirota. Vojaki so jih iztirali z doma in jih surovo odgnali drugam. Med trde vojaške besede so se mešali vdovini vzdihi. Solze so ji podrsavale preko lica, padale na zamrzlo cesto in pisale strašno besedo: vojna.

Nedaleč odtod so se pogovarjali topovi.

*

Zaostala begunca mož in žena sta hitela po razriti cesti. Začudeno sta hodila skozi zapuščene vasi. Večina hiš je bila razdrta. Vozovi, avtomobili in tanki os prevrnjeni ležali ob samotni poti. Mučna tišina je kakor groza pritiskala na človeka. Begunca sta hitela, da bi čimprej prišla do ljudi.

"Stoj!"

Straža ju je ustavila. Zasvetil se je bajonet, preko vojakovih prsi pa je bilo strumno napeto jermenje. Mrzel obraz se je režal izpod čelade, pa sta se kljub temu skoraj razveselila!

"Zašla sva. K ljudem bi rada. Prenosišča bi jih poporosila."

"Zašla sta?" Že je vojak mislil zakleti, ju nahruliti z vohuni, pa se je zagledal v Jožefov mirni obraz in se je zamislil: "Da, zašla sta. Tu ni ljudi. Tu smo samo številke. Obležiš, zadet od krogle. Kdo se zmeni zate. Ko te pogrešijo, te črtajo v zapisniku. Je pač vojna", je malomarno zamahnil z roko.

"Kaj je to vojna?"

Vojak se ni zmenil. Šele čez nekaj časa je planil iz skritih misli.

"Pa — kaj pravim številke. Volkovi smo tukaj ljudje, sami volkovi. Ha! Ležiš v jarku. V sklenjeni vrsti leže ob tebi tovariši. Tam na drugem pobočju je sovražnik. Tudi on je v zemljo zakopan. Ti ležiš in gledaš onstran. Zagledaš človeka. Pritegneš puško k licu. Pritisneš.... Oni onstran zakrili z rokami in pade..."

"Pa kaj ti je storil oni z one strani?"

"Kaj mi je sotril? O tem še nisem razmišljal."

"Tudi oni je človek!"

"Rekli so, da je moj sovražnik. Sploh pa: tak je ukaz."

"Čudni ste danes ljudje... In — če bi bil oni z onstran tvoj brat? Ali bi storil svoji materi to žalost, da bi ji sina ubil?"

Za droben hip se je pretrgal pogovor. Pa samo za droben hip.

"Pojdi tujec! Zaprli te bodo, če te slišijo in še mene zraven."

V daljavi se je zabliskalo, zažižgalo je v zraku in počilo.

"Stražnik! Kaj je bilo?" se je prestrašil popotnik.

"Spet so začeli. Zdaj bodo vso noč sekale krogle: kakor poštni golobčki se bodo spreletavale tik nad glavami in bodo nosile drobna pisma, črno obrobljena in v njih bo ena sama beseda: smrt. Pa je nocoj sveti večer in Kristus se bo spet rodil...." Vojak se je raznežil, pogled mu je bežal domov, na puško se je naslonil in oči so mu postale vlažne. Šele čez čas se je ozrl na begunca.

"Kaj sta še vedno tu? Pojdita. Tu ni za vaju."

Molče sta se vračala. Kako težko je danes iskati prenočišča! Kako ga boš dobil sredi krogel in razstrelkov, sredi krvi in vzdihov.

II.

V daljavi se v megljenih obrisih dviga mračno posloupje: tovarna. Zaprašena okna se motno svetijo in izza njih se sliši vrvenje dela. Visoko pod stropom šumi napeto jermenje. Od motorja prenaša silo na stroje, ki se vrte v blazni naglici. Votlo brnenje motijo odsekani udarci ob železo: nekdo razbija traverzo. Vse je preračunano v svoj tir in ni ga, ki bi si upal temu jeklenemu žilju ustaviti.

Sredi železja, jekla in vrtenja, dela in lučanja so postavili človeka. Ves nežen je bil, ko je prvič pristopil k strojem. Komaj si je upal stegniti roko. Bal se je, da bi strojem ne bilo všeč: zgrabili bi ga in pomandrali. Polagoma se je privadil. Vedel je, kako se mora skloniti, kako prijeti, da bo stroju prav.

Potem je bil suženj. Ne bil je samo del stroja. Kakor vzvodi na stroju se je enakomerno sklanjal. Obraz mu je bil kovinasto siv in roke so tako počrnele, da se ni razločilo, kje se začne kladivo, ki ga drži grčava dlan.

Komaj za korak od njega stoji drug človek in naprej — cela vrsta.

*

Naša begunca sta videla vse te ogromne prostore in vstopila.

Začudeno so ju sprejeli v pisarni. Nekdo celo zasmejal.

"Prenočišča iščem", je rekel begunec.

"Človek! Odkod si se vzel? Še nikoli ni nihče v tovarni prenočišča prosil", so se vsi smejali.

"Sem mislil", se je opravičeval ta, "ko imate tako velike prostore, da bi se le stisnila kam."

"Med grmenjem strojev boš spal! Pa sredi železa se boš gotovo dobro odpočil," so se mu rogali. Ko pa je še vedno stal med vrati, so zaključili: "Sploh pa, v tovarni ni prostora za tujce."

Begunec je kimal in odhajal. Saj res, kako bi mogel sredi strojev in železa še živeti človek, ki bi imel živo srce.

III.

Mestne ulice so se svetile kakor pajkova mreža sredi rosne trave. Motno se je včasih pobliskalo v tlaku, ki je bil ves pokrit s poledico. Prazne so bile ceste, le tu in tam se je ustavilo dvoje lačnih oči po izložbah, ki so vsiljivo sipale svojo luč in razgaljale bogastvo, ki je bilo nakopičeno tako blizu željnih oči: samo tanko steklo je bilo vmes. Pa vendar te oči nikdar ne bodo prebile mrzlega stekla in se nasitile.

*

Naša popotnika nista vedela, kam bi nastavila korak.

"Poglej, Marija! Tamle ena hiša je vsa razsvetljena in ni okna, ki bi ždelo v temi. Vstopiva!

Po širokih stopnicah sta prišla do mogočnih vrat. Sneg se jima je nabral na čevlje in pri vsakem koraku jima je spodrsnilo na gladkem podu. Ozek žarek svetlobe je padal skozi odprtino v vratih. Godba in veselje je bilo znotraj.

Tone je narahlo potrkal.

Nič.

Še drugič je potrkal, nato pa si je mislil: "Kar vstopim! Veseli so, pa ne slišijo. Povedal jim bom, kdo sva, pa bodo z nama delili veselje."

Prijel je za svetlo kljuko in odrinil vrata.

Izza mize je planil moški. Vsi drugi so onemeli.

"Prenočišče!" je dahnil Tone.

"Prekleta nadloga beraška! Toliko dajemo za mestno zavetišče ubogih, vsega imate tam, pa vam še ni dovolj", je kričal nekdo. Z vseh koncev mize so mu pritrjevali:

"Še na praznik ne daste miru, hudiči."

"Drhal nemarna!"

"Čakaj! Policijo pokličem!"

Popotnika nista ničesar več slišala. Preko stopnic sta omahnila na cesto.

*

Cerkvena okna so še vedno žarela v enakomerni svetlobi. Zornice. Mežnar se je vzdramil iz misli. Samo za kratko se je še raztresel:

"Kako težko je danes najti koga, ki te sprejme."

Zunaj pa je neslišno naletaval sneg in se kopičil na oknih.

Po slovenski Koroški

(Potopis)

Poldan je zvonilo. Od vsepovsod je donela pesem božjih klicarjev — zvonov. Njihovi mehki, božajoči glasovi so hiteli mimo belih cest in samotnih stezic, preko polja in gmajn, čez bukove gaje in zelene planine — vse višje, vse višje proti nebu. Zdeli so se mi kakor zbrana, pobožna molitev našega ranjenega naroda.

Zleknil sem se v mehko travo kraj poti. Razgrnil sem pred seboj zemljevid te naše prelepe slovenske zemlje. V srcu se mi je prebudila goreča želja, da bi poromal še tja na Gosposvetsko polje in pozdravil nemo pričo davne slovenske slave: vojvodski prestol, najsvetlejše znamenje naše svobode. Pa sem moral to misel opustiti; premalo časa sem imel na razpolago, da bi pozdravil in poljubil posvečena tla....

Videti, spoznati sem hotel v kratkem času čim več Koroške. Stopil sem na široko cesto in odrinil dalje. Namenil sem se proti Baškemu jezeru. Pozdravljal sem ljudi ter opazil sem, kako se je prav vsak vzradostil, da ga je prišel obiskat rojak, brat iz svobodne Slovenije v krilu naše lepe in svobodne Jugoslavije.

Dohitel sem deklico in jo pobaral, ali grem prav proti jezeru. Boječe je odgovorila v nemščini, da gre tudi ona tja. Nisem mogel verjeti, da je nemškega rodu. Prijazno sem ji rekel:

"Pa saj si gotovo tudi ti Slovenka? Mene se ni treba bati, če slovensko govorim!"

Še parkrat me je nezaupljivo pogledala, potem pa se je nasmehnila in postala zgovornejša. Vse mi je povedala: kje je njen oče, kam hodi v šolo, kako je v šoli in še mnogo, mnogo tega. Ko sem jo vprašal, ali zna tudi kaj peti, je živahno prikimala. Takoj zraven pa je žalostno pristavila, da slovenske pesmi ne zna nobene. "V šoli se učimo samo nemške pesmi in samo te smemo peti", je povedala.

Na križišču me je zbodel v oči napis: Faak — Faaker See. To naj bi bilo ime za slovensko vas Bače in za "jezero našega vročega znoja, naših prelitih solza" — Baško jezero? Da, za te Bače, kjer se je rodil pevec nesmrtne slovenske pesmi "Gor čez izaro", župnik France Treiber.

Zavil sem skozi vas k cerkvici, ki se dviga nad vasjo. Pod košato lipo sem se vsedel in se zazrl v vasico pod seboj. Minilo je 84 let, kar je župnik Treiber pod vtisom materine smrti, ki jo je ljubil nad vse, zapel "Gor čez izaro", 'nmav čez gmajnico" in položil v to pesem vso svojo bridkost, vse svoje neutešljivo domotožje. "In ta pesem je ostala himna naše Koroške; vanjo je župnik Treiber, koroški pevec in prerok, položil ranjeno srce našega naroda ob Zili, v Podjuni in v Rožu; ta visoka pesem plamteče in pretresljive ljubezni do matere, do hiše očine, do zlate grude domače, do svete zemlje slovenske, je postala po nesrečnem plebiscitu tudi himna nas vseh Slovencev." (Pon. Slov. 1934.)

Vabila me je modra gladina jezera, pa sem pohitel še tja. Že se je sonce nagibalo v zaton in oblaki na nebu so rdeli. Trsje je šumelo v lahnem vetrcu in žarki so zlatili nemirne valčke. Nad vsem pa je plaval pokojen mir. To mehko večerno tišino so zdajci razburkali pojoči glasovi na nasprotnem bregu. Nemška mladina je imela tam svoje taborišče. Ko pesem mladih grl izzvenela, se je trdo oglasil mikrofon. Začelo se je predavanje v nemškem jeziku za nemško mladino.

Čudno zamišljen in tih sem se poslovil od jezera in se vrnil proti vasi.

Zvečer, ko je na nebu migljalo brez števila božjih zvezd, so se pred menoj vrstile bežne slike in vtisi prvega dne mojega potovanja po Koroški. Tedaj pa... tedaj, ko sem že napol dremal, sem ves zavzet prisluhnil: tam zunaj na polju so v prelepo poletno noč peli slovenski fantje slovenske pesmi. Čisto razločno mi je donelo na uho:

"Tam, kjer teče bistra Zila,
se po dolinah vije,
kjer mi zibel tekla je,
tega kraja jaz pozabim ne..."

Najnovejše blago za leto 1940
SUPERLAN in CAMPER
dobite v zalogi v krojačnici
"PRI ZVEZDI"
Ugodno priliko nudim svojim klijentom s plačevanjem na mesečne obroke. — Obiščite me in se boste sami prepričali
Cene nizke.
Za obilen obisk se priporoča rojakom
STANISLAV MAURIČ
TRELLES 2642 U. T. 59-1232

KLINIKA ZA VSE BOLEZNI
RAZPOLAGA Z 10 SPECIALIZIRANIMI ZDRAVNIKI ZA VSE BOLEZNI
Za venerične bolezni, spolne bolezni, bolezni krvi, splošno slabost, razpolaga klinika s posebnim konzultorijem, kateri se nahaja pod vodstvom poznanega specialista za navedene bolezni.
Imamo zdravnike specialiste za bolezni na pljučah, obisk, jetrah, želodcu, živčevju itd.
Rayos X, Analisis
Zdravniski pregled za vsakovrstne bolezni $ 3.—
Ordniramo: od 9—12 i 15—21. V nedeljah in praznikih od 9—12.
GOVORI SE SLOVENSKI SUIPACHA 28

RESTAVRACIJA
"PRI ŽIVCU"
kjer boste postreženi z dobrim vinom, pristnim pivom in vedno svežo domačo hrano. Prostori pripravni tudi za svatbe.
Rojakom se priporoča lastnik
EMIL ŽIVEC
Osorio 5085 — La Paternal

Slov. Babica
FILOMENA BENEŠ-BILKOVA
Ordinira od 9 zjutr. do 9 zvečer
LIMA 1217 — BUENOS AIRES
U. T. 23 - Buen Orden 3389

SLJIVOVICA
ŽGANJE
PELINKOVEC
VERMUT
Zlatko Badel
Avenida Maipú 3146-50 Olivos F.C.C.A.
U. T. Olivos (741) - 1304

Velikonočni pirhi...

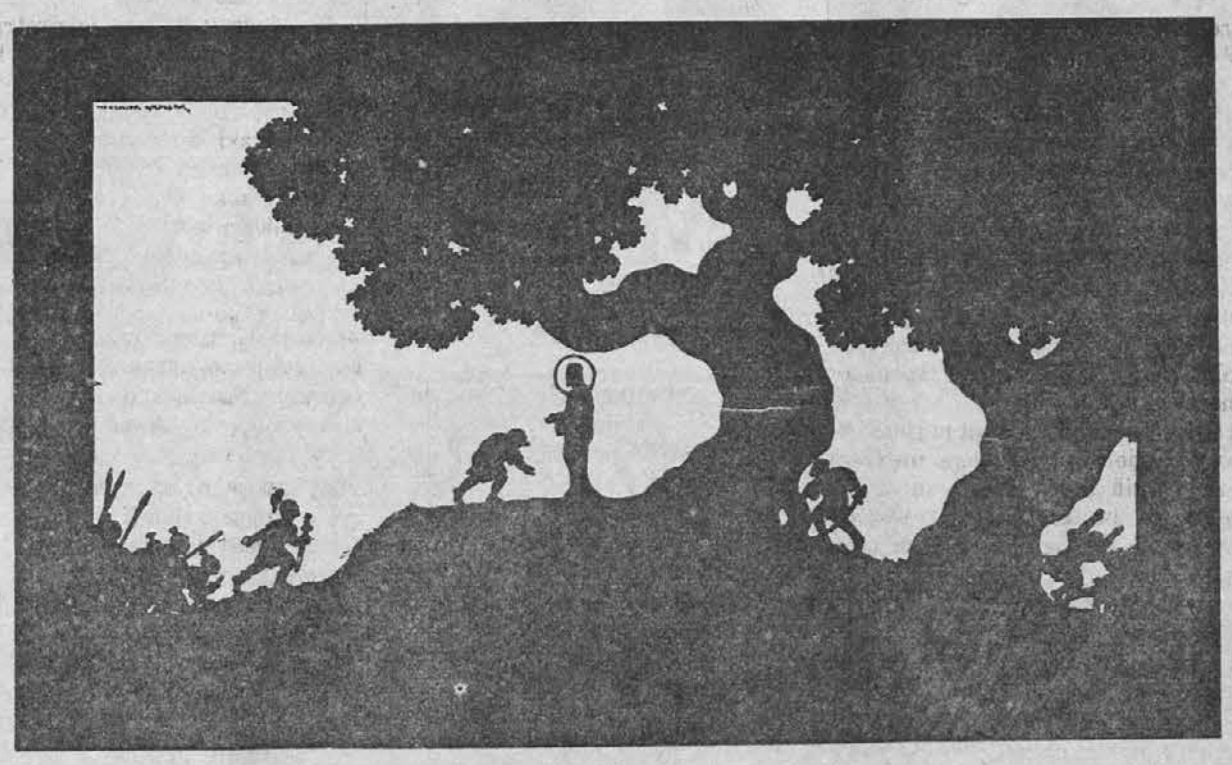

Pri Bregarjevih je bilo ono velikonočno soboto kar nekam tiho okrog vogla. Le sitne vrane so krakale iz Pečevja čez breg, kjer so ležale sveže, od včeraj preorane brazde. Čakale so, da sprejmejo ovseno setev. Še danes bo stopil sejavec čez njivo. Toda sedaj so bile še vrane gospodarji. Morda se pa še najde kje na brazdi kaka glista ali kak žužek.

Samo Bregarca, dekla in volar so ostali doma. Vsi drugi so hiteli k jutranjemu opravilu velike sobote.

Komu se je bolj mudilo kot pastirčku Tinetu. Saj velikonočni prazniki so bili menda kot nalašč zanj. Na vsezgodaj je že tiščal svoje premrzle roke v ogenj pred cerkvijo, ki ga je mežnar pravkar zapalil. Tinetova goba je bila že na redu. Nataknil jo je na močno žico in čakal... in dolgo je moral čakati. Tedaj je šele prav razumel, zakaj so mu snoči dopovedovali, da ni treba vstati prej kot se bo zdanilo... Tineta tisto jutro ni bilo treba nič klicati, ne tako kot druge dneve, ko je moral biti klican večkrat kot "ženini za poroko".

Toda žegnani ogenj, to je le en kos Tinetove Velike noči. Kaj pa pirhi in pomaranče? Saj 14 dni pred velikonočjo ni nehal Boga hvaliti, da ni treba še gnati živine na pašo. Le kdo bi poiskal vsa kurja gnezda. Saj bi pri Bregarjevih ostali brez pirhov, če bi ne imeli Tineta pri hiši, o tem je bil Tine do kraja prepričan.

Sveta velika noč... Pa mislite, da je Tine kaj molil. Pa še kako! Vsaj odkrit je bil cel dan, ker je nosil jajca v klobuku... v cerkvi se je pa naprej skomolceval z drugimi, koliko bo kdo imel pirhov in pomaranč in jabolk. Ne Tine! njegove regle so molile, tisto pa. Že na veliko sredo in četrtek in petek. Vsak dan. In kako glasno so pele. Kakšna pa je bila Tinetova molitev med tem, ko so gospod peli one molitve, ko so se sveče ugašale, one rdeče sveče in nazadnje so še belo sneli... Tiste rdeče sveče so apostoli, ki so Jezusa zapustili, je razlagal Cene, ki je največ vedel. Sedajle bodo pa Jezusa zvezali, tako je razlagal, ko je mežnar snel belo svečo in jo nesel za oltar.

Takrat so pa gospod udarili s palico. To je bilo veselje. Takrat so bili pa otroci nadvse "pobožni" in najbolj Tine. Tak peklensk trušč so zagnali s svojimi regljami, da so bili do kraja zadoščeni za dolgo uro, ko so molče čakali tega najlepšega trenutka velikega tedna.

"Velika noč, to je praznik", je bila otročad vesela. Tine pa se najbolj. Pa njemu ni bilo za "glorijo", ki jo bodo na veliko soboto med mašo zapeli... a, da, če bi mu dovolili v turen, da bi zvonil ko bo glorija... tisto bi bilo kaj drugega. Toda tisto ni za take smrkave pobe, se je ustil gričarski Jaka... Naj le zvoni kdor hoče.

Tine in njegova druščina, ki se jih je vse trlo okrog ognja, da so se še gospod s težavo pririnili do ognja, so se zagnali v blagoslovljeni ogenj s svojimi gobami in že so tekli... Tisti dan je veljalo teči. Zakaj tisti, ki je prvi kam prinesel ognja je dobil groš.-Kaj je pa za Tineta groš pomenil, si lahko mislite. Pete je pa Tine dobre imel, da ga je malokdo dohajal, koje dolgopetil po zavitih kolovozih in po stezah med vresjem.

In da ga ne ukani kdo doma, da ne pride pred njim! To bi bila sramota, katere bi Tine ne prenesel. Davnaj prej, kot je zazvonilo glorijo na tisto veliko soboto, je bil že doma. Kar čez razorano njivo se je gnal in komaj komaj, da ga ni užugal Grivarjev Lojze.

Pa ga le ni.

"Šlek, šlek" je pokazal s prsti Tine: takole se korenček strže....

Pa že je bilo Tinetovega praznika konec. Mislil je, da bo danes cel dan pirhe barval, pa še materi kaj pomagal ko pečejo potice...

"Ne boš"... kar za ušesa ga je prijel volar France in ga vlekel v hlev. Sedaj bova najprej živino napojila in sena boš napulil...

Strašen se je Tinetu zdel ta volar. Hujši kot oni vojaki, ki božji grob stražijo v cerkvi. Toda nič ni pomagalo. Hitel je kar se je dalo, da bo preje gotov.

Pa glej ga zlomka. Že so bili tudi oče doma.

Slabo bo to, pomisli Tine. Toda nič ni pomagalo. Kar kmalu so bili voli uklenjeni in na gnojnem vozu dve brani.

Tine, neboš malal pirhov ne, kar lisca boš imel, pa bosta šla z brano, tako so odločili oče, ki so ravnokar prinesli iz kašče sejalnico in vrečo ovsa.

Ni bilo drugače... In je Tine poganjal lisca France pa škca. Oče Bregar je v širokih posevkih sejal, za njim pa sta drseli ostri brani in drobili rdeče brazde; belo ovseno seme pa je ginilo med grudicami. Toda Tineta je to malo zanimalo. Kaj je še on razumel o resnosti življenja. Kaj je razumel o tem, da mora seme prej strohneti, da iz njega vsklije nova bilka in požene bogat lat ali klen klas...

Bregar je pa prav to premišljeval, ko je zamahoval v umerjenih sevkih in premišljeval besedo one pridige, ko je sveti Pavel razlagal skrivnost človeškega vstajenja. "Kakor zrno mora v zemljo kjer strohni, tako mora tudi naše minljivo telo v jamo, in šele od tam bo nekoč poveličano vstalo... Kakor je moral tudi naš Gospod iti skozi ponižanje in smrt na križu, a tretji dan je častitljivo vstal iz groba, kakor bo nekoč obudil tudi telesa tistih, ki so umrli in bodo vstali eni v vstajenje življenja, a drugi v vstajenje pogubljenja....

Tine je pa le na pirhe mislil. Pa ne kaj velikonočni pirhi pomenijo, temveč, kako jih bo slikal in kako jih bo sekal.

Strašno počasi mu je šlo delo. Vendarle se je bližala brana vsak čas bolj proti vrhu in nazadnje je bilo delo tudi končano. Toda Tine in France sta bila pa tudi že tako lačna, da je bilo kaj. Toda, saj je sedaj postni čas. Je že prav da človek malo potrpi.

*

Med tem so pa mati pripravljali za "žegen".

"Jej, Tine, hrena še nimam, stopi no tja na rob, tam nad studencem po hren.

O mati že vem. V vrtu bom dobil še lepšega.

Tine je že pozabil, da je truden. Sedaj je bil spet velikonočni Tine. Kmalu je prišel s hrenom.

Si že priden, Tinček.

Mati, zakaj se pa hren dene zraven, je hotel vedeti. Saj ni prav nič dober, tako grdo peče.

Ti si pa res čuden. Saj ravno zato se dene, ker peče. Ker nas spominja Jezusovega trpljenja ki je za nas trpel na križu. Zato se jé hren o Veliki noči.

Zakaj so pa pirhi? je hotel vedeti Tinček, toda bolj zato, da bo smel napraviti "prežilko" za barvanje pirhov!

Pirhi so pa dvojen spomin. Danes in na veliki petek, pomenijo še solze in kaplje Jezusove krvi, ki so tekle po njegovem obrazu za naše rešenje. Jutri so pa pirhi znamenje Jezusovega vstajenja iz groba. Piščanček pride iz jajca. Preje je jajce zaprto, kot je bil zapečaten Jezusov grob. Jezus je pa iz groba, ki je bil zapečaten in zastražen, prišel ven in je častitljivo vstal in je zmagal smrt. Pirhi so zato spomin na Jezusovo vstajenje.

Tako so mati razlagali Tinetu in Rezki in Francki, ki so radovedno tiščali glave v jerbas, kamor so zlagali mati po vrsti stvari. Najprej so deli hleb črnega kruha, ki bo za živino, ki tudi naj pokusi nekaj velikonočnega. Potem so postavili veliki velikonočni kolač, naokrog so zastavili s hrenom, in še nekaj jabolk, na sredo v kolačevo luknjo so postavili pirhe.

Kaj bo pa sedaj? Na alelujo sem pa čisto pozabila, se je domislila.

Kaj pa je to, so hoteli vedeti otroci.

Pojdi hitro k stari materi, pa prašaj, če imajo oni kaj aleluje.

Nič ni vedela Rezika, kaj bi to bilo, toda naročilo je bilo kmalu spolnjeno in tedaj je spoznala Rezika, da so "aleluja" čisto navadni repni olupki. Ugriznila je konček, pa se je namrdnila in rekla: "Mama, to pa ni prav nič dobro".

Ali misliš, da je bil dober žolč, katerega so dali Jezusu na križu. To je velikonočna jed, ki se ji reče aleluja.

Še eno veliko pleče in želodec in še nekaj klobas tudi, da bo za kočarjeve, ki sami nimajo nič, pa so tudi krščeni ljudje, in je prav da imajo nekaj veselja za Veliko noč.

Z lepim, umetno vezenim prtom, ki ga je Bregarica prinesla v bali, ki je bil živa priča njenih gibčnih prstov in lepega okusa, je pokrila zvrhano naloženi lepo pisani jerbas.

Majda, Majda! je poklicala mati deklo.

Kako se je danes narihtala, so se vsi začudili. Saj je ne bi skoro spo-

---

ZGODOVINSKI ROMAN

Caričin ljubljenec

Nadaljevanje 178

— Potem? Potem prodre lahko voda s strahovito močjo v celico, v kateri ne najde nihče več rešitve! Ali razumete sedaj?

— Ničesar ne razumem. Valovi se dvigajo, — dvigajo, — voda teče v celico — pa se ne bo — pa se ne bo — — —

Potemkin krikne, da je streslo poveljnikovo dušo.

— Končajva, reče stari uradnik. Nocoj je voda podrla zid vodne celice, v celico je tekla voda in jo nanapolnila — Elizabeta Voroncov pa je tam utonila!

Potemkin zavpije.

Nekaj časa je stal kakor okamenel, potem pa se je zgrudil na tla.

— Za vraga, baš to mi je še manjkalo, — reče povljnik, ko je videl. da se je Aleksander Potemkin onesvestil. — Morali ga bomo zdraviti, to pa bo preprečilo točni odhod.

Ne bi mi bilo treba povedati, kaj se je zgodilo.

— Hej, knez Potemkin, — Aleksander Potemkin, — zbudite se, — zbudite se!

Ah, sedaj odpira oči, saj sem vedel, da bo ta omotica hitro zopet minila.

— Kajneda, zopet ste zdravi? Ničesar vam ni?

— Zdrav sem, — odvrne Potemkin.

Potem pa počasi vstane.

— Ali me ne boste dali odvesti v Sibirijo? — vpraša Aleksander Potemkin kakor človek, ki je napravil križ čez svoje življenje.

V njegovem glasu je bilo toliko obupa, kakor da ne bi nikdar ne mogel več doživeti srečnega trenutka.

— Takoj vas vom poslal na pot! — odvrne poveljnik.

Vse listine so že podpisane, — pot do samostana morate prehoditi peš. tako ukazuje Njeno eVličanstvo.

Dvanajst kozakov, katerim poveljuje poročnik, vas bo spremljalo. jaz pa vas opozarjam, Aleksander Potemkin, da bi ostal vsak poizkus bega brezuspešen.

— Brezuspešen, — ponovi Potemkin.

— Na žalost pa vam moram potovanje otežkočiti še z neko stvarjo nadaljuje poveljnik, — zagotavljam vam pa, da nisem jaz kriv, če se boste med potjo mučili, to vse je ukazala Njeno Veličanstvo carica Katarina II.

— Carica je ukazala? — Prav.

Aleksander Potemkin je zamolklo spregovoril vsako posamezno besedo.

Monotono so prihajali glasovi iz njegovega grla.

Zdelo se je, da ne ve, kaj govori.

Poveljnik gre k vratom.

Potem stopi na hodnik, — njegov ujetnik ni mogel pobegniti, ker je soba imela samo en izhod.

— Valovi se dvigajo, — je mrmral Aleksander Potemkin, — utonila je — Elizabeta Voroncov je utonila — mrtva je — mrtva! — Bog hvala ti, — hvala ti za tvojo milost! — Tisočkrat boljše je, da leži mrtva na dnu Neve! — Srečna Elizabeta!

Ko je to govoril, sta dve veliki solzi zdrknili po njegovem obrazu.

Sedaj vstopi poveljnik z nekaterimi uradniki.

Eden izmed njih je prinesel nekakšen čuden predmet. Ta stvar je bila nekakšen pajčolan, toda ne iz svile, — bil je močnejši, narejen je bil iz — žice.

Poveljnik stopi k Potemkinu.

— Ali vidite knez Potemkin, ta pajčolan boste morali nositi toliko časa, dokler ne boste prispeli na svoj cilj.

— Nosil ga bom, — odvrne Aleksander Potemkin, — toda ne razumem, čemu bi bilo to dobro?

— Njeno Veličanstvo carica Katarina noče, da bi prebivalci mest in vasi skozi katera boste potovali, videli vaš obraz.

Njenemu Veličanstvu je zelo neprijetno, da mora poslati v pregnanstvo človeka, ki je bil njenemu prestolu tako blizu.

Saj razumete, Aleksander Potemkin, Njeno Veličanstvo je zares zelo rahločutno.

— Zelo rahločutno — razumem!

Dajte mi mrežo, pokrijte mi z njo obraz!

Ni treba, da bi me ljudje gledali, pa tudi jaz ne bom nikogar videl!

Uradnik postavi pajčolan iz žice okoli Potemkinove glave, na tilniku pa ga zapre z dvema zaponkama.

— Ključe bo dobil častnik, ki bo poveljeval transportu, — reče poveljnik, ko je uradnik zakril Potemkinov obraz pred radovednimi pogledi.

— Mislim, da lahko dihate, — vpraša stari poveljnik. — Kadar pa boste jedli, vam bodo mrežo vedno sneli.

Sedaj sva gotova, Aleksander Potemkin, — Bog v nebesih naj se vas usmili!

— Bog — naj se me usmili! — reče Aleksander Potemkin tiho, — in naj mi kmalu pošlje smrt! —

Oh, zakaj ne zagrnejo tudi mene valovi Neve? Zakaj niso tudi mene zaprli z Elizabeto Voroncov v vodno celico? —

Sedaj naju je smrt ločila!

Aleksander Potemkin se počasi napoti z uradniki na hodnik, od tam pa na dvorišče.

Na dvorišču so že čakali kozaki s svojim častnikom in prevzeli jetnika.

Nekaj trenutkov pozneje so odšli kozaki s svojim dragocenim jetnikom — Aleksandrom Potemkinom iz poveljnikove hiše, po stranskih ulicah so prispeli iz mesta.

Pot jih je vodila ob Nevi in Potemkin pogleda proti sivemu poslopju, ki je stalo na drugi strani obale.

To je bila Petro-pavlovska trdnjava.

Tam je torej umrla tista, ki jo je ljubil bolj kakor svoje lastno življenje, tam so jo pogoltnili umazani valovi reke Neve.

Kmalu je ležalo prestolno mesto Petrograd za žalostno povorko, ki se je počasi pomikala po cesti.

Zadnje hiše Petrograda so izginile v daljavi.

Zdajci se Aleksander Potemkin strašno zasmeje pod svojo gosto krinko iz žice.

Potem pa dvigne roko, stisne pest in se obrne proti mestu ter zavpije:

— Prokleta bodi!

Kozaki, ki so slišali to kletev, niso vedeli, — ali misli jetnik carico ali prestolnico.

Potemkinov transport je trajal tri cele mesece in ni peresa, ki bi moglo opisati vse težave in trpljenpje, ki ga je moral ubogi Potemkin prenašati.

Toda nekdanji caričin miljenec se ni pritoževal.

Junaško je prenašal vse napore in neprijetnosti strašne poti v pregnanstvo.

Nikdar ni godrnjal, nikdar se ni kazal nezadovoljnega, vedno je molčal.

Ko je moral spati na tleh, je mirno legel, če pa je malo prej deževalo, je molče legel v lužo vode.

Kadar je zapadel sneg in pokril zemljo z debelo sneženo odejo, ni Aleksander Potemkin prosil toplejše odeje, temveč je mirno nadaljeval pot ali pa legel na mrzla zmrznjena tla, čeprav ga je zeblo.

Jedel je vse, kar so mu dali, — jedel je, čeprav je bila hrana zelo slaba in siromašna.

Ko pa je zbolel, ko ga je med potjo napadla vročica, se je, čeprav le težko, vlekel dalje in ni povzročal kozakom nobenih skrbi. z njim niso imeli nobenih sitnosti.

Stari, surovi in bradati kozaki so ga vzljubili, čeprav niso vedeli, koga vodijo prav za prav s seboj.

Toda kozaki niso mogli izboljšati njegovega stanja, ker so morali tudi sami prenašati vse življenske neprilike, tudi oni sami so se morali hraniti s slabo in nezadostno hrano, vendar pa so sočustvovali z njim in ga niso po nepotrebnem mučili.

Kadar je transport prispel v kakšno vas, so prišle usmiljene žene iz hiš in so obdarovale nesrečneže.

Potemkin pa ni nikdar sprejel denarja.

Vzel je samo hrane, kruha in jajce ali pa košček mesa, za ta darila pa se je zahvaljeval z besedami, ki so ženam priklicale solze v oči.

Ko so se neke noči pravkar pripravljali k počitku, je Aleksander opozoril kozake na volkove.

Tako so bili bradati jezdeci hvaležni za svoje življenje Aleksandru Potemkinu, tega pa mu niso nikoli pozabili.

Častnik je kmalu opazil, da je njegov jetnik pameten in izobražen človek, mnogokrat je poskušal govoriti z njim. Aleksander Potemkin je skromno odgovarjal na njegova vprašanja, vendar pa mu nikdar ni povedal svojega imena, nikdar ni preklinjal tistega, komur je bil dolžan za svojo strašno usodo.

Ta človek, ki še pred nedavnim ni poznal drugega, kakor uživanje, je sedaj prenašal svojo nesrečo mnogo boljše kakor marsikateri, ki je šel isto pot, pokazal je, da je junak!

Aleksander Potemkin je spoznal,

SLOVENSKI LIST

List izdajata: "SLOVENSKI DOM" in KONSORCIJ

znali, tako lepo se je oblekla.

Kaj so vedeli otroci, da se tisto dekle prvo poroči, katera se na veliko soboto najbolj izkaže, in katera prva pride domov od žegna....

Kaj je bilo Tinetu vsega tega mar. On je vedel le to, da bo popoldne vstajenjska procesija.

In je tudi bila. Kar z očetom je šel za par in strmel je nad krasnimi banderi in z odprtimi usti poslušal veselo zvonenje in petje in zvončkljanje, ko so spremljali vstalega Zveličarja na pohodu skozi prvo spomladno zelenje.

Zveličar naš je vstal iz groba,
vesel prepevaj o kristjan,
premagana je vsa hudoba,
danes je rešenja tvoj'ga dan,
Plotrta je pekla oblast,
o poj kristjan hvaležno čast...

Valovila so bandera, razlivala se je pesem zvonov, molitev radostne množice je kipela v nebo, zmagoslavna pesem je donela v jasno pomladno nebo, in v tej radostno procesiji so nosili vstalega Zveličarja, z zeleno vinsko mladiko.

*

Tine je seveda mislil svoje, otročje misli, mislil je na pirhe in pomaranče in na to kako jih bo sekal.

Saj si je opilil tudi krajcer, da bo bolje vsekal...

A čez vse tiste otročje misli je pa le razumel tudi globoko resnico našega odrešenja, katero nam je Kristus pridobil s svojim trpljenjem in nam ga dokazal za vse čase in za vse dvomljivce s svojim čudežnim vstajenjem.

Janez Hladnik

CERKVENI VESTNIK

Na Veliko noč: Maša na Avellanedi ob 8 uri in pol. — Maša na Paternalu ob 10 uri in pol. — Molitve v bolnišnici Alvear ob 4 uri.

31. marca. Maša v Berissu ob 11 uri. Molitve v Berissu ob 3 uri.

7. aprila. Maša na Paternalu za Ivana Bratuž.

Berisso je nam Slovencem znan kraj. Borda si želi tudi kdo rojakov, iti tja na obisk. Na belo nedeljo (31. marca) bomo pohiteli tjakaj.

Mladinski kotiček

OTROKOVA ŽELJA

Vsako leto o Veliki noči
si primesel mi darilo;
kar zvečer sem zaprosila,
zjutraj je na mizi bilo.

Ne za obleko, ne za čevlje
letos te ne prosim.
Prav na dnu srca jaz željo
drobno, skrito nosim.

Oj, to željo mi izpolni:
rajni sestrici sporóči,
da prav gorko bom molila
zanjo v tej prelepi noči.

Na gomilo iz tujine
daljne zdaj ne morem k njej...
Da je nikdar ne pozabim —
to, o Jezus ji povej!

Olgica Kurétova iz Zagorja ob Savi.

Lidija Grilec:

V VINOGRADU

Z dreves se vsipa listje,
z njim veter se igra,
med tratami klopotec
veselo klopota.

Že hruške rumenijo,
sliv polna so drevesa,
otrokom jih na krila
star viničar natresa.

Med brajdami se sonce
na grozdju kristali,
čez hribe pesem naša
iz polnih src hiti.

Jožef Mihelič — dijak:

NAŠA MUCA

Kadar naša muca
mlečno kašo je,
takrat k njej približati
nikdo se ne sme.
Če se je dotakneš
strašno zarenči,
če takoj ne odmakneš
že ti teče kri.
Včeraj jo pri jedi
Francek je prijel,
pa takoj krvavo roko
revček je imel.
A drugače muca
pa prijazna je,
le takrat ko je,
pa mir imeti če.

USPAVANKA

Oj, ne jokaj, detece,
v zibel položeno,
posuši oko naj se
tvoje oroseno!

Smej se, bela rožica,
Bogu dopadljiva!
V srcu drobneem angelska
duša ti počiva.

Peter Levec, dijak.

Slovenski narod svojim izseljencem

Slovenski narod govori:
Sinovi moji, kam ste šli?
Zakaj ste zapustili mene,
tujini izročili se?

Kot oče sem vas ljubil jaz,
z dobrotami obsipal vas,
prekrasno zemljo v dar vam dal,
da z vami srečen bi postal.

Po vas žaluje zemlja zdaj,
slovenski narod, rojstni kraj
in prosi vas: Vrnite se,
da narod smrti rešite!

Prekrasna naša zemlja je
in vredna, da jo ljubite.
Vaš narod se za vas boji,
da vas tujina ne umori.

Po vas, Slovenci, plakamo,
ki ste od nas odšli,
zastonj vas s srci čákamo,
da vas objeli bi.

Odšli od nas ste v tuji svet
s slovensko pesmijo;
kdaj vrnete se srečni spet
domov z ljubeznijo?

Nikdar, nam odgovarjajo,
za vedno smo odšli,
tujini se prodali smo —
od vas pozabljeni,
na smrt obsojeni.

Na vse strani zakličemo:
Domov vrnite se,
mi še vas zvestó ljubimo,
rojaki naši ste!

Zvonovi žalostno pojo,
odšel pred sodbo je nekdo...
'Kdo je, kdo je?' vprašuje vse.
"V tujini sin umrl je."

Vsa vas zatrepetala je
z bolestjo silno matere,
ki sina ji edinega
tujina je oropala.

Zaman se mati žalosti
za sinom, ki v tujini spi,
zastonj ga kliče: Vrni se
v naročje svoje matere.

V tujini sin pozabljen spi,
na grobu sveče, venca ni,
le mati lučko za spomin
prižgala ti je v srcu, sin.

Bratje, sestre, ki živite
me rodovi tujimi,
jezik njihov govorite,
z njimi merite moči,
matere ne pozabite,
ki Slovenka je bilá,
pred nikomur ne tajite
svojega prepričanja!

Zvesti svoji domovini
ostanite, bratje, vsi,
z njo vas družijo spomini
vaših zlatih mladih dni.
Vedno radi govorite
jezik svoje matere
in ponosni vsi bodite,
da Slovenci verni ste!

Pesem naj slovenska druži
v eno vas v tujini vse,
vsak Sloveniji naj služi,
kdor v tujini daljni je.
Naše zemlje ste cvetovi,
naše zdravje, naša kri,
naših mater ste sinovi,
z nami ste Slovenci vsi.

Gregor Mali

Pač upam, da bodo vsi rojaki, ki tam žive, prihiteli blizu. Tisti pa, kateri bi hoteli z nami tja, naj se takoj javijo, da poskrbimo za vožnjo. Cena je 2 $ tja in nazaj.

V bolnišnici Alvear se vršijo molitve ob 4 uri na Veliko noč.

*

JOŽETA KASTELICA, našega dragega izseljenskega duhovnika je zadela nesreča. Vse kaže da je definitivno izgubljen in ni več nobenega upanja, da se še živ pokaže med nami. Zato bomo na Veliko noč pomolili zapokoj njegove duše na Paternalu. Letos je 8 let, ko je prav na Veliko noč prvič zbral on Slovence pri sveti maši.

Janez Hladnik

---

da je bil doslej hudoben in ubog človek.

Doslej je zlorabljal svoje življenje.

Svoje telesne in duševne sile je uporabil samo zato, da je dobro živel, užival je življenje in njega sladkosti mnogo let, čeprav ni prav za prav ničesar delal.

S čim pa je vse to dosegel?

Kaj je plačal za ves sijaj in razkošje, ki sta ga obdajala?

Prodajal je svoje telo in svojo dušo ženi, ki je ni nikdar ljubil, ki ni bila niti vredna, da bi jo pogledal.

Potemkin je vedel, da je bil to velik zločin.

— Bog me je obdaroval z vsem — je premišljeval Potemkin, — jaz pa sem vse to poklonil ženski, ki tega ni bila vredna. Zlorabil sem dar božji, zaslužil sem kazen, ki se sedaj začenja.

Zaslužil pa sem tem hujšo kazen, ker nisem žrtvoval samo sebe samega, temveč tudi neko drugo bitje, do katerega nisem imel nobenih pravic. Elizabeta Voroncov je umrla radi mene, jaz sem kriv njene smrti, če bi ne bilo mene, bi bila danes brez mene srečna in zadovljna.

Jaz sem torej, če hočem biti odkritosrčen, morilec uboge Elizabete Voroncov!

Potemkin je bil zares prepričan, da je bil on morilec.

Morilec pa spada v Sibirijo.

Očital si je vse najhujše, obtoževal se je in se kesal, kadar je bil sam.

Prisegel si je, da bo postal čisto drugačen, boljši človek.

Uvidel je, da je do sedaj največ zagrešil s tem, ker je bil tako nestalnega značaja.

Če bi bil odločnejši, če bi bil imel toliko moči, da bi se rešil Katarine, bi ne prišlo nikdar tako daleč kakor se jeto zgodilo sedaj.

Potemkin bi ne bil nikdar izgubil svojega očesa. Elizabeta Voroncov bi ne bila umrla tako strašne smrti, pa tudi njemu samemu bi ne bilo treba končati življenja v samostanu trapistov.

Med potjo je Aleksander Potemkin zelo malo govoril, premišljeval je o svojem življenju in o svojih pregrehah.

Naposled so prispeli na dolčeno mesto.

Ko je Aleksander Potemkin zagledal samostan pred seboj, ko je videl to divjo in romantično okolico, si je takoj rekel, da je to mesto kakor se je to zgodilo sedaj.

Niti na misel mu ni prišlo, da bi ga vleklo kedaj zopet nazaj v svet in da bi ušel iz tega zidovja.

— Čemu naj bi bežal, zame nima svet nobene mikavnosti več. Elizabete Voroncov ni več, na svetu ni torej več nikogar, ki ga bi mogel ljubiti.

Tako dolgo, dokler človek še upa, da bo našel srečo na svetu, si še vedno prizadeva, da bi se osvobodil.

Čemu naj bi se pa jaz osvobodil teh verig, ko vem, da čakata name med svetom samo gorje in obup?

Aleksander Potemkin stopi v samostan z nekim zadovoljnim občutkom v duši.

Tukaj je bilo vse tako tiho, tukaj ni bilo hinavstva in laži, tukaj ga ne bodo obdajali podli in hudobni ljudje, kakor je bilo to na petrograjskem dvoru.

Častnik izroči svojega jetnika predstojniku samostana.

Predstojnik se je imenoval brat Ignacij.

Bil je velikan, katerega pa je delala dolga meniška halja še večjega in močnejšega.

Njegov obraz je bil oglat, koščen in surov, njegovi pogledi pa so bili hladni in so govorili o strašni krutosti.

Podoben je bil človeku, ki je pripravljen s svojimi ogromnimi nogami poteptati človeka in ki bi se potem niti ne ozrl, da bi videl, kdo leži v prahu.

Ko so pripeljali Aleksandra Potemkina k predstojniku, so mu sneli železen pajčolan.

Potemkin stopi pred opata.

Predstojnik zapove vsem ostalim, naj odidejo iz sobe, potem pa je ostal z Aleksandrom Potemkinom sam.

— Aleksander Potemkin, — reče predstojnik samostana mirno in hladno jetniku, čigar sijajno preteklost je poznal, — odslej boš živel kot menih v tem samostanu, otresti se moraš slehernega upanja, da bi kedaj odšel odtod.

Stopi bliže in poglej skozi tole okno, poglej tja — tam se nahaja samostansko pokopališče.

Vsak hribček je grob, v vsakem grobu pa počiva nekdo, ki je bil to kar si ti sedaj.

Nekega dne boš tudi ti legel v krsto.

Gre torej samo za prehod iz življenja v smrt, če pa hočeš, da ta prehod ne bo pretežek, se ravnaj točno po samostanskih predpisih in pozabi vse, kar te veže s svetom.

Sedaj si redovnik, čez štirinajst dni pa boš položil prisego, ki te bo za vedno združila z nami!

Nadejam se, da nam ne boš delal sitnosti, če pa se boš pokazal neubogljivega, ti zagotavljam, da bom postopal s teboj prav tako kakor z ostalimi, kakor s kakšnim kmetom, ki je stopil v naš red.

Vem, da si bil med svetom knez Potemkin in da si ob strani carice Katarine vladal Rusiji.

Ne pozabi pa, da vladam v tej hiši jaz in da si naš zadnji sin in najnižji brat, vsaj za sedaj.

Sedaj se boš preoblekel, potem pa — živi z Bogom, Bog pa naj živi v tebi!

Potemkin ne odgovori.

Mirno je gledal predstojnika, potem pa je povesil glavo in šel za njim v celico, kjer so ga oblekli v belo haljo trapistov.

Zdrznil se je sicer, ko je začutil v svojih laseh škarje, ko pa je videl, kako padajo njegovi prekrasni svilnati kodri na tla, mu je bilo strašno pri duši, v naslednjem trenutku pa se je že čudil samemu sebi, da ga je mogla takšna malenkost razburiti.

To je vnanje znamenje njegovega ponižanja, Aleksander Potemkin pa si je prisegel, da se za vnanjost ne bo več zmenil.

Še tistega dne je dobil od predstojnika prva povelja.

Moral je čistiti tla cerkve.

Dali so mu metlo v roko in mu rekli, naj prinese vode iz studenca, niso ga pa pozabili opozoriti, naj dobro opravi svoje delo.

Tako je moral knez Potemkin, ki se je sedaj imenoval brat Aleksander, oditi k studencu po vode ter čistiti umazana cerkvena tla, — medtem pa ko je opravljal to težko in nizko delo, mu je bilo skoraj ugodno pri duši.

Kaj je bil do sedaj?

Doslej je bil človek, ki ni ničesar delal, ki je samo enkrat šel nad sovražnika v svojo zaslugo!

Ubijati ljudi ni bilo nikakor lepo delo, čistiti ta umazan pod pa je bilo vendar koristno delo!

Ko je končal odkazano delo, je prišel sam predstojnik, da bi pogledal, kako so tla počiščena, toda bil je zadovoljen. Ni mogel prigovarjati.

Potemkinove roke so bile krvave, moral je oditi k studencu in si jih umiti.

Tako je bil utrujen, da se je komaj držal na nogah, — nikdar še ni bil utrujen od dela, zato je spal nocoj na svojem trdem ležišču kakor nikdar doslej, mirno in brez sanj.

Okrog ene po polnoči ga je zbudil iz spanja samostanski zvon.

Aleksander Potemkin je moral oditi z ostalimi k maši.

Ni pel z ostalimi, njegova duša pa je vzklikala radosti.

— Svoboden si, — svoboden! Sedaj si šele postal človek!

Po zajtrku, ki je bil sestavljen iz juhe in slabega trdega kruha je dobil nalogo, naj očisti hlev.

Potemkin ga je začel čistiti, pobiral je smeti in jih odnašal ter premišljevcal, kako ne propade na svetu nobena stvarca.

Te smeti bodo pognojile zemljo, ki bo dala ljudem, ki jo obdelujejo, žita in kruha!

Vse to je gledal Aleksander Potemkin sedaj s popolnoma drugačnimi očmi, kakor nekoč.

Odkril je marsikaj, česar prej ni ti opazil ni, — sedaj je šele spoznal, na čem je zgrajen svet.

— Vse nas drži delo, — je razmišljeval Aleksander Potemkin.

Brez skrbi in brez dela, — je nadaljeval nekdanji caričin miljenec svoje premišljevanje, — bi vse propadlo, ljudje bi postali zopet živali.

Dokler so opice in napol divji ljudje hodili po svetu, še ni bilo pravih ljudi — ko pa so začeli ti praprebivalci zemlje skrbeti za hrano in jo spravljati v votlinah, ko so začeli skrbeti za svoje družine, so postali šele pravi ljudje.

Osem dni je Aleksander Potemkin snažil hlev, potem pa ga je predstojnik poslal z živino na pašo.

Redovnik, ki je do sedaj pasel živino, je zbolel in tako je moral Aleksander Potemkin prevzeti njegovo službo.

Ta služba mu ni bila neprijetna.

Sedaj je lahko preživel cele dni na svežem zraku, paziti je moral samo na to, da bi mu katera krava ne ušla.

Sedaj je imel dovolj priložnosti za razmišljevanje.

Neprenehoma je mislil na Elizabeto.

Sanjaril je o njej, to pa je bilo nevarno zanj, bilo je tudi nevarno za njegov razum.

Mislil je o tem, sanjaril je, da Elizabeta ni mrtva, temveč da živi in bo prišla nekega dne v samostan in ga bo odpeljala s seboj — potem pa si bosta poiskala tih kotiček in si postavila majhno hišico, kjer bosta srečna.

(Dalje prihodnjič)